

DARBININKAS

Vol. LXXXII, Nr. 45
Lapkritis - November 21, 1997

PERIODICALS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Kaina
\$ 1.00

LIETUVOJE ir apie LIETUVĄ

- Spalio pabaigoje Lietuvos Prezidentui su oficialiu vizitu viešint Maskvoje, Rusijos prezidentas Boris Jelcin pasirašė pareiškimą, kuriame kalbama apie Rusijos pasirengimą užtikrinti Baltijos valstybių saugumą. Pareiškimе, be kita ko, siūloma pasirašyti sutartis dėl geros kaimynystės. Algirdas Brazauskas nemano, kad Boris Jelcin pasiūlymas turi būti tuoj pat atmestas "neįsigilinus į jo esmę ir nepanagrinėjus pasekmių". Seimo pirmininko nuomone, Maskvoje per dviejų Prezidentų susitikimą Lietuvai pasiūlyta beveik protektoratas. Rusijos prezidento laiškas su siūlomomis saugumo garantijomis įteiktas ir Latvijos prezidentui Gunčiui Ulmaniui. Rusijos pusę kategoriškai uždraudė su šiuo laišku susipažinti spaudos atstovus.

- Lapkričio 10 d. Palangoje vykusiam Lietuvos, Latvijos ir Estijos vadovų susitikime aptarta rengiama pasirašyti Jungtinių Amerikos Valstijų ir Baltijos šalių chartija. Be to, kalbėta apie trijų Baltijos valstybių pasirengimą integruotis į Europos Sąjungą.

- Vidaus reikalų ministerija (VRM) netrukus turėtų išduoti tarnybinius šaunamuosius ginklus jų prašantiems Seimo nariams. Parlamentarų, pageidaujančių gauti ginklus, sąrašus frakcijos turi pateikti Seimo kanceliui Jurgiui Razmai. Jis kol kas yra gavęs kiek daugiau nei 10 LDDP bei Socialdemokratų frakcijos narių paraiškų. Gaunamieji tarnybinių ginklų parlamentarus Vidaus reikalų ministerija apsiima ir išmokyti juo naudotis. Baigę parlamentaro kadenciją Seimo nariai ginklą privalės grąžinti VRM.

- Gruodžio 3 dieną vyks bankrutavusios AB "Skirsnemunės liepa" turto pardavimas. Varžytinėse bus parduodamas jurbarke esantis audimo fabriko gamybinis kompleksas (gamybinis pastatas su įrengimais, sandėliai, mechaninės dirbtuvės su įrengimais, administracinis pastatas ir kt.), taip pat parduotuvės pastatas, tekstilės gaminiai ir žaliavos.

- Gruodžio 3 dieną įvyks bankrutavusios Lietuvos valstybinės žvejybos laivyno imonės "Jūra" turto pardavimo varžytinės, kuriose pirkėjai galės įsigyti poilsio namus "Gintaras" Juodkrantėje (pradinė pardavimo kaina 2 mln. litų), administracinį pastatą, laivus "Dubysa", "Daugai" bei kito "Jūros" turto.

- Lapkričio 6 d. Lietuvos parodų centre "Litexpo" atidaryta trečioji specializuota paroda "Lietuviški baldai '97". Savo gaminius 6 tūkst. kvadratinį metrų plotę eksponuoja 105 dalyviai.

- Kitais metais planuojama atsisakyti dar nuo sovietinių laikų likusio įrašo pase apie nuolatinę gyvenamą vietą. Tokį sprendimą priėmė Seimas. Informacija apie gyvenamą vietą bus saugoma specialiaje registre. Taip pat nuo sekančių metų sausio 1 nebebus reikalingas pase spaudas apie jo galiojimą užsienyje. Paso galiojimo užsienyje laikas atitiks paso galiojimo laiką.

PRANCIŠKONŲ KAPITULA

Kennebunkporte, ME, š. m. spalio 20-24 dienomis vykę kapitula ir plenarinis susirinkimas bus buvę patys svarbiausi įvykiai lietuvių pranciškonų išeivijos gyvenime.

Juose ne tik buvo diskutuoti ir

kolų; iš naujo pabrėžta, kad Kennebunkporto vienuolynas neparduodamas, patvirtintas anksčiau sprendimas parduoti Brooklyno vienuolyną. Vienuolyno nuosavybę sudaro didelis pastatų kompleksas, todėl

studijų jaunimo auklėjimo srityje. Pastebėjęs jauno studento sugebėjimus, naujai Lietuvon paskirtas Vatikano nuncijus kreipėsi į pranciškonų generolą, prašydamas jam pakeisti T. Benediktą nunciatūros sekretoriaus Lietuvoje pareigoms. Tose pareigose T. Benedik-

Lietuvių pranciškonų prieškapitulinis visuotinis susirinkimas Kennebunkport, ME, 1997 m. rugsėjo 23-25 d. suauktas pasirašyti kapitulos svarbiems nutarimams.

Suvažiavimo dalyviai: (pirmoje eilėje iš kairės) T. Kornelijus Bučmys, T. Juvenalis Liauba, T. Jurgis Gailiūsis, T. Placidus Barius, Vysk. Paulius Baltakis, T. Pranciškus Giedgaudas, T. Gabrielis Baltrušaitis, T. Leonardas Andriekus; (antroje eilėje iš kairės) T. Augustinas Simanavičius, T. Robert Barber, T. Rafaelis Šakalys; T. Jonas Bacevičius, T. Benediktas Jurčys, T. Dennis Arambasick, T. Bob Des Roches, T. Raymond Lauzon, T. Steponas Ropolas, T. Andrew Bisson.

tarti įprastiniai vienuolinės bendruomenės reikalai, tokie kaip veikla, ateities planai, jaunosios kartos dvasinis ir akademinis formavimas, bei renkama nauja vadovybė, bet - ir tai ypač pastaba - vienbalsiai nuspręsta nedelsiant, po 55 metų tremties, grąžinti lietuvių pranciškonų šv. Kazimiero provincijos centrą. Kol bus sugrąžintas Lietuvos valdžios pažadėtas bernardinų - pranciškonų istorinis centras Vilniuje (dabar Dailės akademija), ji ir provincijolo raštines laikinai kelti į Kretingą.

Vienuolinė kapitula šaukiama kas treji metai. Šioje ex profeso ir rinktu delegatų teisėmis dalyvavo 16 asmenų, plius vysk. T. Paulius Baltakis, OFM, ir Romos generalinis vizitatorius T. Robertas Karris, OFM.

Iš žymesnių kapitulos nusprendimų pažymėtini šie: patvirtintas projektas Toronto Prisikėlimo parapiją perkelti toliau į miesto vakarus ir leisti statyti bažnyčią bei kitas parapijos veiklai reikalingas patalpas, bet duotas leidimas, neužtraukiant pas-

jo pardavimas pavestas dviem advokatų firmoms.

Išrinkta trejiems metams nauja pranciškonų vadovybė: provincijolas - T. Benediktas Sigitas Jurčys, viceprovincijolas - T. Placidus Barius, patarėjai: T. Pranciškus Giedgaudas, T. Jonas Bacevičius, T. Antanas Grabnickas ir T. Astijus Kungys. Provincijolas T. Benediktas ir patarėjai T. Antanas bei T. Astijus yra iš Lietuvos; kiti - iš JAV.

Provincijolas T. Benediktas gimė 1952 m. pabaigoje, Klaipėdoje, 4 vaikų šeimoje. Į pranciškonus įstojo pogrindyje persekiojimų laikais 1978 metais. Studijavo techniką Kauno universitete. Baigė kunigų seminariją Kaune ir įšventintas į kunigą 1989 m. Del įvairios pogrindžio veiklos jo pastoracinis darbas Lietuvoje nebuvo pageidaujamas. Tokiu būdu jis savarankiškai išvyko į Sovietų Sąjungą ir keletą metų dirbo su lietuvišiais, vokiečiais ir rusais tremtiniais Sibire ir Tadžikistane. Savo sėkmingą darbą jis turėjo nutraukti ir vykti Romon gilinti

tas išbuvo 5 metus - iki nunciaraus perkėlimo į Meksiką. Tuo pačiu metu jis buvo provincijolo T. Placidus asmeninis delegatas Lietuvos reikalams, palaikant ryšius su Bažnytinėmis bei valstybinėmis valdžiomis, koordinuojant Vilniaus bei Kauno vienuolynų atgavimą ir Kryžių kalno projektą.

Naujasis provincijolas, suprantama, neš visapusę atsakomybę, tačiau jo vardu reikalus tvarkyti šiaurės Atlanto vandenyno ir tęsti paramą Lietuvai palikta viceprovincijolui T. Placidui.

Tas svarbus šv. Kazimiero provincijos suvažiavimas praėjo labai pakilioje nuotaikoje, kadangi daug metų laukta diena, kai provincijos centras grąžinamas Lietuvon ir naujai išrinktas provincijolas iš Lietuvos jau atėjo. Buvo pasiryžta visokeriopą paramą dar koncentruočiau kreipti į Lietuvą, bet taip pat pabrėžta neapleisti ir šiame kontinente priimtų pastoracinių išpareigojimų.

ŽVA

KGBISTŲ PAVASARIS

(Kalba, pasakyta per Chicago lietuvių radiją)

Algimantas Kabaila

Pas Jus, šiaurės pusrutulyje, dabar ruduo, gi Australijoje - pavasaris su perkūnijomis ir žaibais, kokius tik Australijoje esu matęs. Bet gi ne apie šį gamtos pavasarį norėjau su Jums mintimis pasidalinti, o apie KGBistų pavasarį mūsų visų Tėvynėje Lietuvoje.

Dažnai po perversmų ar revoliucijų vyksta keršto veiksmai prieš represinio aparato darbuotojus. Vengrijoje, prieš sovietų tankams sutriuškinant sukilėlius, gatvėse ant apšvietimo stulpų buvo daug kur pakarti buvę slaptosios policijos, pasižymėjusios savo žiaurumu, tarnautojai. Jie išsigandę slapstėsi nuo ginkluotų sukilėlių, nes atsiskaitymas su jais buvo greitas -

ir su kaltais, ir su nekaltais.

Acū Dievui, Lietuvos išsivadavimas iš sovietinio režimo buvo kur kas švelnesnis - nebuvo nei vienos egzekucijos tu žmonių, kurie vykdė represijas. KGBistai ne tik neįtardė baimės dėl savo gyvybės, jiems išvis nebuvo ko bijoti, nes ir teisės organai jų net pirštu nepajudino.

KGB dirbo įvairiausiais metodais ir visose srityse. Ypač buvo išplėstas tos organizacijos darbas dezinformacijos srityje. Jie galėjo nukreipti kitų kraštų dėmesį į visokias aklaivietes ir dažnai kitų kraštų teisėsaugos organai atlikdavo jiems KGB sugalvotus projektus, sunaikindami prieš sovietus nusistačiusių žmonių reputacijas ir galimybes turėti politinę įtaką. Šmeižtas buvo ir yra didelis politinis gin-

klas, ypač tokiose meistriskai ji vartojančiose rankose, kaip KGB personalas.

Kurį laiką Lietuvos KGBistai pasitenkino tuo, kad dalyvavo viešame ir neviešame privačios pramonės gyvenime. Be to, esant LDDP vyriausybei, vyriausybės įkurtame Valstybės Saugumo Departamente (VSD) daug buvusių KGBistų susirado sau tarnybas, vykdydami mažiau ar daugiau jiems pažįstamą darbą. Niekas dėl jų praeities po KGB sparnu nekėlė rimtų abejonių dėl jų lojalumo Lietuvos valstybei.

Laukui bėgant, KGBistai pamatė, kad jiems Lietuvoje absoliučiai negresia joks pavojus dėl jų praeties darbų ir darbėlių. Seime, greta politinių kalinių, sėdėjo jų tartytojai, su tomis pačiomis Seimo nario neliečiamybės teisėmis. Omenyje turia kun. A. Svarinską ir p. Egidijų Bičkauską, buvusį jo tartytoją. Jei tik tas faktas būdavo kur

(nukelta į 5 psl.)

Tėvas Benediktas Sigitas Jurčys, OFM, - naujai išrinktas lietuvių pranciškonų provincijolas.

BALTIJOS ASAMBLĖJA: A. BRAZAUSKAS - APIE MUITUS, V. LANDSBERGIS - APIE LAIKRODŽIO RODYKLES

Lietuvos Prezidentas Algirdas Brazauskas paragino Latvijos parlamentarų kreiptis į savo šalies Vyriausybę, kad ši pakeistų muitinių procedūrų tvarką. Tai jis pareiškė lapkričio 7 d. netoli Vilniaus esančiame "Villon" viešbutyje, atidarydamas vienuoliktąją Baltijos Asamblėjos sesiją. Pasak šalies vadovo, Lietuvoje galioja su Europos Sąjungos direktyvomis suderintas Muitinių kodeksas, tačiau Latvijoje tokios normos negalioja. A. Brazauskas teigia, jog sujungus Lietuvos ir Latvijos muitinės postus kilo problemų, kurių nesitikėta.

Pasak Lietuvos vadovo, sienų kirtimo problema yra visų Baltijos valstybių gėda, nes ji trukdo įgyvendinti ir VIA Baltica projektą.

A. Brazauskas ragino Baltijos šalių parlamentarų kurti bendrą Baltijos šalių ekonominę ir informacinę erdvę. "Taip mes parodytume, kad esame pasirengę integruotis į didesnes struktūras, kokia yra Europos Sąjunga", - teigė jis.

Baltijos Asamblėjos sesiją sveikindamas Lietuvos Seimo Pirmininkas Vytautas Landsbergis ragino parlamentarų pasvarstyti apie vieningą Baltijos valstybių perėjimą į Vidurio Europos laiko zoną. "Kodėl mums neturėti tokio pat laiko kaip ir kitos Vidurio Europos valstybės?", retoriškai klausė Seimo Pirmininkas. Jo manymu, laiko pakeitimo klausimą padėtų įgyvendinti Baltijos Asamblėjos rezoliucija, kurią būtų galima priimti.

ELTA

SĖKMĖS ATVEJU A. PAULAUSKAS ŽADA SUTARTI SU DABARTINĖS KADENCIJOS SEIMU

Kandidatas į Lietuvos prezidentus Artūras Paulauskas lapkričio 7 d. spaudos konferencijoje sakė įsitikinęs, kad Lietuvos žmonės suteikia mandatą savo išrinktajam prezidentui vykdyti ne tik užsienio politiką, bet ir spręsti svarbiausias valstybės vidaus problemas. "Pagal Konstituciją to prezidentas tiesiogiai daryti negali. Tačiau valstybės vadovas turi igaliojimus siūlyti ministro pirmininko kandidatūrą, skirti ministrus, sprendžiančius šiuos klausimus, pagaliau - teikti Seimui įstatymų projektus", - sakė A. Paulauskas.

Kandidatas sakė savo sėkmės rinkimuose atveju mėginsiąs gerai sutarti su dabartinės kadencijos Seimu, kuriame daugumą

turi konservatoriai.

Pagal programą, kuri lapkričio 7 d. buvo pristatyta žurnalistams, A. Paulauskas siūlo iš esmės pertvarkyti mokesčių sistemą, mokesčius sumažinti, įvesti griežtą taupymo režimą, patvirtinti deficitinį biudžetą. A. Paulauskas mano, kad turi būti palengvinta panaikinti juridinių asmenų pelno mokesčiai, o fizinių asmenų - ryškiai sumažinti.

Užsienio politikos srityje A. Paulauskas yra už nekontingentų Lietuvos prioritetus - narystę Europos Sąjungoje ir NATO. "Prognozuojama ir stabili užsienio politika neatsiejama nuo gerų santykių su kaimyninėmis valstybėmis", - skelbiama programoje.

ELTA

PREZIDENTO RINKIMAI: PARAŠŲ LAPUS ĮTEIKĖ ROLANDAS PAVILIONIS

Pusvalandžiu vėliau nei buvo numatyta lapkričio 6 d. Vyriausijai rinkimų komisijai (VRK) parašus, būtinius registravimui kandidatui į prezidentus, įteikė Vilniaus universiteto rektorius Rolandas Pavilionis. Universiteto rektorius VRK įteikė lapus, kuriuose yra 27,564 parašai. Komisijai taip pat įteikta pajamų ir turto deklaracija bei anketa, kurioje neigiamai atsakyta į

klausimą apie bendradarbiavimą su kitų valstybių specialiosiomis tarnybomis.

R. Pavilionis komisijai teigė nemokėjęs nė cento parašų rinkėjams ar kitiems pagalbininkams bei skundėsi įstatymų netobulumu. Rektorius piktina, jog įstatymai neleidžia padėti pasirašyti už pretendentą akliems ar neraštingiems žmonėms ir in- validams.

ELTA

DINGO 700 PARAŠŲ UŽ RIMANTĄ SMETONĄ

Pretendentas į prezidentus, euroskeptišką propaguojančio judėjimo "Už Nepriklausomą Lietuvą" lyderis Rimantas Smetona surinko mažiausiai parašų iš visų juos iki šiol pateikusių pretendentų į kandidatus - vos 23,154. Jis VRK skundėsi, jog dingo 700 parašų iš Klaipėdos

paketas. Jo dabar ieškoma.

Nacionaldemokratinio judėjimo lyderis įteikė VRK turimus parašus, taip pat savo pajamų ir turto deklaraciją, anketa, kurioje tvirtina niekada nebendradarbiavęs su kitų valstybių specialiosiomis tarnybomis.

ELTA

Neringa prieš Europos veidrodį

Arūnas Dambrauskas

Be abejonės, ji yra gražuolė ir Lietuvos pasididžiavimas. Tačiau jai trūksta europietiško maniero, patrauklesnio įvaizdžio, socialinės apdaros. Jei tai pavyktų pasiekti, Neringa suviliotų šimtus tūkstančių turtingų užsieniečių ir būtų galima tikėtis regiono suklestėjimo. Tokios mintys buvo išsakytos rugsėjo 26 d. Neringos miesto savivaldybėje vykusios sesijos metu. Čia susirinkę specialistai svarstė Kuršių nerijos vystymo problemas.

Būtų tik vargas kaimas

Kuršių nerijos gyvenvietės Nida, Juodkrantė, Pervalka ir Preila sudaro administracinį vienetą - Neringos miestą. Pagal pasaulyje priimtą unikalių vietovių klasifikaciją Kuršių nerija patenka į II kategoriją (I-joje - Tibetas, Akropolis ir kt.). "Jei ne turizmas ir poilsiautojai, Neringa būtų tik vargas kaimas", - sakė Neringos savivaldybės meras S. Mikelis. - Turime išsaugoti unikalią gamtą ir tuo pačiu plėtoti kultūrinio turizmo infrastruktūrą. Tačiau to nepasieksime be plačių tarptautinių ryšių. Todėl norime išgirsti pasiūlymus, kaip užmegzti efektyvius dvišalius ryšius su užsienio organizacijomis ir fondais".

Sibiro prie Neringos nepritrauksi

Sesijoje kalbėjęs Birštono meras A. Zenkevičius sakė, jog neverta tikėtis didesnio turistų srauto iš Rytų. Rusijos gyventojai labai sunkiai gauna vizas, ir tai žlugdo jų svajones išsėsti pamėgtuose Lietuvos kurortuose. Atsižvelgiant į tai, Neringai reikia orientuotis į Vakarus. Kitos išeities tiesiog nėra.

Neringa - ne kurortas, bet parkas

"Reikia vystyti Neringos ne kaip kurorto, bet kaip nacionalinio parko įvaizdį", - sakė Miškų ir žemės ūkio ministerijos Valstybinių parkų departamento direktorius E. Vaitkevičius. - Kitaip pasaulyje būsite nesuprasti. Vakariečiams Neringa daug įdomesnė ne kaip kurortas, bet kaip unikalus gamtos paminklas".

E. Vaitkevičius akcentavo, kad Neringai trūksta elementarių, iš karto į akis krentančių dalykų. Pavyzdžiui, mieste beveik nėra

informacijos apie unikalias vietas, kultūrinius objektus. "Man neseniai skundėsi vokiečiai, jog čia atvykę negali sužinoti, kur yra senųjų kapaviečių, užpustytų kaimų vietos", - sakė E. Vaitkevičius.

Koks įvaizdis, tiek ir

Senasis Nidos uostas.

Vytauto Augustino nuotr.

pinigu

"Gerai, kad Neringos merija laužia ledus: galvoja apie europinį įvaizdį", - sakė Kultūros vertybių apsaugos departamento (KVAD) Tarptautinių santykių tarnybos vadovas A. Jomantas. - Europinio įvaizdžio kūrimui labai svarbus yra Tomo Manno kultūros centras". A. Jomanto nuomone, Neringai kuo greičiau reikia integruotis į Europos tarybos kultūrinio turizmo programą ir patekti į Pasaulio paveldo sąrašą. Tuomet atsivertų investicijų, turtingų fondų durys.

Kaip atverti fondų duris?

Užsienio reikalų ministerijos (URM) Tarptautinių ekonominių organizacijų skyriaus antroji sekretorė S. Mulevičienė teigė, kad Neringos vystymąsi galėtų stimuliuoti Baltijos jūros šalių taryba (jai priklauso 11 su Baltija besiribojančių šalių). 1998 metais tarybai pirmininkaus Lietuva, todėl bus labai palanki situacija kelti Neringos problemas ir tikėtis paramos. "Reikia labai aiškiai suformuluoti, ko siekiame, nustatyti orientyrus dalyvavimui tarptautinėse programose ir eiti ta kryptimi".

Panašias iniciatyvas Neringos savivaldybei siūlė Šiaurės šalys

informacinio centro atstovė V. Gintautaitė. Ji atkreipė dėmesį į tai, kad Neringoje trūksta informacinių užrašų anglų kalba, taip pat šią kalbą mokančių aptarnavimo sferos žmonių. "Latvijoje ir Estijoje ši problema jau nebeegzistuoja: čia daugelis gali bendrauti vokiškai arba angliškai", - sakė V. Gintautaitė.

gos savivaldybė".

A. Balčiūnas akcentavo kultūrinių objektų svarbą Neringai. Kai praėjusią vasarą prieplaukoje Lietuvos kamerinis orkestras ir Kauno valstybinis choras atliko F. G. Hendelio oratoriją "Mesijas", kūrinio klausytis susirinko apie 3000 žmonių. Virš marių aidėjusi didinga muzika užbūrė visus. "Kai žmonės išsiskirstė, komunalininkai čia neturėjo ką

Gintaro ieškotojai.

Vytauto Augustino nuotr.

Reikėtų atsisakyti A. Valinsko festivalių

"Mūsų valdininkai išmano, kaip stumdytis valdžios koridoriuose, tačiau nežino ir nemoka, kaip atverti tarptautinių fondų duris", - sakė KVAD kultūros istorikas A. Balčiūnas. - Reikia išmokyti gauti tarptautinę paramą, rasti partnerių, užmegzti ryšius. 1998 metais Neringoje vyksianti tarptautinė konferencija "Neringa Baltijos jūros šalių regione" parodys, ką iš tiesų sugeba Neringa

veikti - šiukšlių nebuvo", - sakė A. Balčiūnas. Jo nuomone, šis faktas perša išvadą, kad kultūriniai renginiai gali išspręsti ir daug buitinių Kuršių nerijos problemų.

Su populiariosios muzikos festivaliu "Gintarinis unguris" ketinama atsivieškinti, nes jis neatitinka Vakaruose labai vertinamo "tyliosios Neringos vasaros" įvaizdžio.

Įtariama, kad "Baltijos tyrimai" iš anksto neigiamai nusiteikę LDDP atžvilgiu

LDDP pirmininkas Česlovas Juršėnas įtaria, kad "Baltijos tyrimai" turi išankstinę ir neigiamą nuostatą šios partijos atžvilgiu. Ji nustebino tai, kad pirmą kartą šios Lietuvos ir Didžiosios Britanijos rinkos ir viešosios nuomonės tyrimo kompanijos istorijoje sociologinių tyrimų rezultatuose panaudotas ne oficialus Lietuvos demokratinės darbo partijos pavadinimas, o "daugelio žmonių neigiamai priimamas buitinis žodis - ekskomunistai".

Neseniai spaudos konferencijoje Č. Juršėnas stebėjosi, kad buitiskai vadinama tik viena partija, nors ir kitos turi savo pravardes.

"Kas būtų, jei kažkuri partija būtų pavadinta, pavyzdžiui, neobolševiku", - pažymi opozicinės LDDP frakcija pareiškime. ELTA

Network General

Korporacija Network General anonso sistemą CyberCop, aptinkančią įsiveržimus į tinklą.

Programinė įranga realia laike stebi pasikeitimus, vykstančius tinkle, ir iškart informuoja apie tai, kad leidimą įeiti į tinklą gavo vartotojas, neturintis autorizacijos. Aliarmo signalas gali būti atsiųstas elektroniniu paštu, į kompiuterio monitorių arba į pranešimų gaviklį. Newsbytes

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2629.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose ir imigraciniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. Tel. (860) 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje - OHLERT-RUGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigą kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS-JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas sekmadieniais 9 val. ryto iš KDM stoties 1380 AM. Romas Kezy, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979.

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA ir jos spaudą paremkime dabar: pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-

per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642

Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI I VISAS KAPINES
NEW YORK, NEW JERSEY
IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ISTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINŲ.

Fasolino
MEMORIALS

66-86 80 ST. MIDDLE VILLAGE,
QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326-1282; 326-3150
- TAI MŪSŲ VIENITELĖ VIETA -
- GAUSI PARODŲ SALĖ -

†
KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

Akademikas linki išvengti privatizavimo skandalų

Privatizuojant stambius ūkio objektus nėra paprasta išvengti skandalų, pripažino Privatizavimo komisijos pirmininkas Eduardas Vilkas neseniai Vilniuje prasidėjusiame tarptautiniame seminare "Privatizavimas Lietuvoje: pamokos ir perspektyvos".

Akademiko E. Vilko teigimu, užsienio konsultantai pastebėjo, jog kiek buvo privatizuota telekomų, po to kas nors iš aukštų pareigūnų turėdavo atsisakyti. "Naiviai manau, kad mums to pavyks išvengti", - sakė E. Vilkas. Jo vertinimu, šalyje privatizavimas iš esmės yra baigtas ir sudaryta aplinka verslui, be to, jau aišku, kada ir kaip bus privatizuoti dar valstybės rankose likę stambūs monopoliniai objektai. "Todėl man atrodo užgaulus Europos Sąjungos nurodymas gerinti privatizavimą Lietuvoje", - sakė E. Vilkas.

Seminare Europos reikalų ministrė Laima Andrikienė kaip neblogas apibūdino pirmojo privatizavimo etapo, trukusio iki 1995 metų, už investicinius čekių rezultatus, pažymėdamas, kad jau tada privačiame sektore

riuje dirbo 70% darbuotojų, jie gamino tiek pat nacionalinio vidaus produkto. 1998-uosius L. Andrikienė pavadino didžiosios privatizacijos metais, nes bus parduoti stambūs infrastruktūros objektai. Ji atmetė priekaištus, jog reikiama nepasirengta šiam privatizavimui. Europos reikalų ministrė teigė, kad jeigu Vyriausybei pavyks išvengti didelių klaidų šiame darbe, į privatizuojamų objektų sąrašą kitamet bus įrašytos "Lietuvos energijos", "Lietuvos geležinkelių" bendrovės ir kai kurios kitos įmonės.

Fridricho Naumano fondo ir Lietuvos liberalų sąjungos organizuotame seminare buvo perskaityti pranešimai apie privatizavimo patirtį Lietuvoje, Lenkijoje, Estijoje, Rytų Vokietijoje. ELTA

DARBININKAS -
savaitraštis
lietuviams
Amerikoje
ir svetur

TEL. 718 827-1351

Gimtoji žemė prigludė poetą Henriką Nagį

Gimtojoje Lietuvoje amžinojo poilsio atgulė vienas žymiausių lietuvių poetų, literatūrinio žeminių sambūrio narys Henrikas Nagys (1920-1996).

Pernai rugpjūčio mėnesį Montrealyje miręs poetas buvo iškilmingai perlaidotas Vilniaus Antakalnio kapinių žeminiuku

kalnelyje. Urną su H. Nagio pelenais iš Kanados į Lietuvą atvežė jo artimieji - žmona Birutė ir sūnus Gintaras.

H. Nagio talentas atsiskleidė egzodo sąlygomis išleistose poezijos knygose bei Rainerio Maria Rilke kūrybos vertimuose. ELTA

Trynukės jaučiasi gerai

Trynukės, spalio 12 d. naktį gimusios Vilniaus miesto universitetinės ligoninės Moterų klinikoje, jaučiasi visai gerai.

Tai - gana retas akušerinės praktikos atvejis: trys mergytės gimė visiškai išnešiotos, sveriančios maždaug po du su puse kilogramo. Jos įkurdintos atskiroje palatoje kartu su motina - biologe Dalia Bastiene. Visas tris dukreles motina maitina pati.

Trynukai Lietuvoje, pasak Naujagimių skyriaus vedėjos Nijolės Drazdienės, nėra retas atvejis. Vien tik šioje ligoninėje kasmet vidutiniškai gimsta po dvi poras trynukų, tačiau būna metų, kai visai nepasitaiko. Dažniausiai

trynukai būna neišnešioti, gimsta anksčiau laiko, mažai sveria.

Dabar Vilniuje gimusios trynukės net trigubai įgyvendino tėvų svajonę: Basčių šeimoje jau auga du sūnūs ir buvo labai laukiama dukrytės. ELTA

Rinkimų kampanija kiekvienam pretendentui kainuos apie milijoną litų

Pagrindiniai pretendentai Lietuvos prezidentus rinkimų kampanijai ketina išleisti bent po milijoną litų. Tik Valdo Adamo (mukelta į 5 psl.)

UNIONTOURS

kviečia

PRALEISTI ŠVENTES VILNIUJE

Į kainą įeina viskas: skrydis su Finnair į Vilnių ir atgal; viešbutis (pasirinktinai: Karolina, Lietuva arba Stikliai), pusryčiai, mokesčiai.

Kalėdų šventės:

gruodžio 21 d. - 29 d. 1997 - 8 naktys/9 dienos.
Kalėdų šventės ir Naujųjų Metų sutikimas:
gruodžio 21, 1997 iki Sausio 5 d., 1998
15 naktų/16 dienų.

Kainos prasideda nuo 799 dol. asmeniui, du viename kambaryje. Pavieniams kambariai brangesni. Išskridimo mokesčiai neįeina į kainą.

Skambinkite ir prašykite: ERIC, tel. 212 683-9500 arba 800-451-9511.

FAX: 212 683 9511

E-mail: travel@uniontours.com

Internet: http://www.uniontours.com

UNIONTOURS

245 Fifth Ave,
New York, NY 10016

DARBININKASThe Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Periodicals postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoją REDAKCINĖ KOMISIJA —**Kariuomenės šventėje**

Visos sveikos tautos didžiuojasi savo kariuomene ir jos žygiais bei jos garsiais vadais. Praeina metų šimtai ir tūkstančiai, bet didvyrių vardai neblunka iš tautos atminties. Dažnai dar jie patenka ir į visos žmonijos istoriją.

Kariuomenė budi tautos ir valstybės laisvės sargyboje. Todėl laisvos tautos taip brangina, gerbia ir myli savo kariuomenę. Ar valstybė būtų demokratinė, militarinė, ar net ir pacifistinė - kariuomenės svarba visada įvertinama.

Lietuviai nuo pat senovės buvo narsūs kariai. Lietuva turėjo ir labai garsių karo vadų. Jie apsaugojo ne tik savo tautos laisvę ir nepriklausomybę, bet sugebėjo prijungti dešimteriopai didesnius plotus už savąjį kraštą. Ir šiandien, po 500-600-700 metų, tie karo vadai minimi su pagarba.

Mindaugas, Algirdas, Kęstutis, Gediminas stebino pasaulį savo kariuomenių nepaprastais žygiais, jų narsumu ir patvarumu. Net Maskvos tvirtovių vartai ne kartą buvo laužiami. Vytautas Didysis Lietuvą padarė didžiausia tuometinėje Europoje valstybe irgi tik savo kariuomenės pajėgumo dėka.

Generolui Tadaui Kosčiūskai Amerikoje įsijungus į kovą už šio krašto nepriklausomybę, susiorganizavo keli būriai karingų lietuvių. Buvo įsteigta ir karinio pobūdžio organizacija, išleistas karo statutas. Šie entuziastai tikėjosi, kad galės grįžti į Europą kariškai organizuoti ir prisidėti prie Lietuvos laisvinimo.

Žlugus caro galybei, nemaža lietuvių, tarnavusių caro armijoje, susiorganizavo į pėstininkų batalionus Vitebske, Smolenske, Sibire, Rovne. Ir šie patriotai tikėjosi su tais batalionais grįžti į Lietuvą. Rusijos valdymą perėmus komunistams, lietuvių batalionai buvo išformuoti, o Sibiro bataliono penki karininkai ir keletas kareivių suimti ir nukankinti.

Oficialia Lietuvos kariuomenės atsikūrimo data laikoma 1918 m. lapkričio 23 d. Tą dieną ministeris pirmininkas išleido kariuomenės įsakymą nr. 1, kuriuo buvo sudaryta Apsaugos Taryba.

Kiek vėliau buvo paskelbtas atsišaukimas į tautą, kviečiant visus, pajėgiančius pakelti ginklą, stoti savanoriais į naujai atkurtos kariuomenės dalinius ir gėlbėti savąjį kraštą, kurti dar taip neseniai paskelbtai nepriklausomybei grėsę iš visų pusių nedraugingi kaimynai.

Susirinko apie 15,000 savanorių, kurie pagal išgales stėjo nelygion kovon. Savanorių pulkai buvo papildyti mobilizacija.

Ir senoji Lietuva, ir naujoji nepriklausoma Lietuva neteko laisvės ir pateko vergijon ne dėl karių kaltės, bet dėl politinių sąlygų, kurios buvo daug galingesnės ir pajėgesnės. Ne kariuomenė lėmė ir 1940 m. liūdnuosius įvykius.

Minėdami nepriklausomos Lietuvos kariuomenės atkūrimo sukaktį ypatingai prisimename tuos, kurie padėjo mums tą nepriklausomybę atgauti, daugelis net gyvybės nustodami.

Išvyko su ginklu rankoje ir nebegrižo... Išvyko paklusę tėvynės šaukimo, kovojo ir vylysę geresnio savo krašto rytojaus.

Jei norime šiandien būti su tais tautos didvyriais - negalvokime vien apie jų kaulus ir tėvynėje likusius jų kapus. Visų savanorių, karių, partizanų patvari drąsa ir ryžtas kovoti su ginklu prieš tėvynės priešą tesustiprina ir mūsų drąsą ne tik neišsižadėti lietuvių garbingo vardo, bet veiksmingai prisidėti prie bendrų išeivijos pastangų tėvynės atstatyme.

Bolševikų invazija ir liaudies vyriausybė

Vincas Krėvė

17

2. Jei įvykiai iššauktų politinius nesusipratimus, Lietuvos valstybei pavojingus, iniciatoriai ir tariamo sukilimo vykdytojai gali būti suimti ir patraukti teismo atsakomybėn, kaip nusikalte savivališkumu ir drumstę Klaipėdos krašto ramybę.

3. Kadangi Šaulių sąjungos Tarybos narių skaičiuje yra atsakingi žmonės, Seimo nariai, tai Šaulių Sąjungos vadovybės sumanymas turi būti vykdomas be Tarybos žinios, kad, politinėms komplikacijoms iškilus, įtarimai ir atsakomybė už žygi, ypač jeigu jis nepavyktų, nekristų ant Seimo.

4. Vyriausybė kol kas negali Šaulių sąjungai suteikti paramos nei ginklais, nei lėšomis, [nei] išlaidas sumanymo padengti, - vis to atsargumo dėlei.

Suprantama savaime, kad Vyriausybė visas išlaidas padengtų, jeigu žygis pasisektų ir Klaipėdos krašto reikalai galutinai pakryptų Lietuvos naudai.

Mes, tai yra aš ir kap. Klimaitis, sutikome pasiimti visą atsakomybę, jei mūsų žygis nepasisektų ir sukeltų pavojingas Lietuvai komplikacijas. Sutinkame su tuo, kad oficialiai Šaulių sąjungos Tarybos posėdžiai nebūtų šaukiami ir tokiu būdu nebūtų įpainioti Seimo nariai (Dr. Staugaitis, Slezevičius, Krupavičius ir dar kiti trys, kurių pavardžių dabar neprisimenu).

- Mums labai gaila, - pareiškiau aš gal visai nereikalingai, - kad mūsų Vyriausybės nariai tiek neryžtingi, jog atsisako mums padėti net ginklų ir šovinių suteikimu.

Matyti, dėl šio mano pareiškimo pasijuto užgautas p. Sližys, ir todėl į jį tuojau reagavo šiuo būdu: jis neabejoja, kad sumanymas išėjęs iš p. Krėvės, kuris įsivaizduoja esąs Šarūnas. Jei aš sutikau

Pokalbis su Jaunimo Teatro aktoriumi Remigijumi Vilkaičiu

Aušra Lėka

Amžiaus cenzas kandidatavimui tinkamas (Lietuvos Respublikos Prezidento rinkimų įstatymas, 2 str.). Lietuvoje išgyvenęs pakankamai (žr. tą patį str.). Ką tik gimęs aktyviai įsijungė į Pasaulinio valgytojų judėjimo būsimąjį Lietuvos skyriaus veiklą. Jo paties žodžiais tariant, protiškaip pralenkęs (ne atsilikęs). Ne daltonikas. Radikalai apatinių pažūrų. Truputį žemaitis, truputį ne. Kartais suvalkietis. Su spec. tarnybos ryšių neturėjo. Švarus, nors tuometinėmis sąlygomis, nesant karšto vandens, tai buvo sunku. Doras lietuvis. Viena žmona. Vienas sūnus. Patriotas. Socialinė kilmė - Gediminaičių. Hobis - visuomeninė veikla. Mėgsta gaminti mėsos patiekalus, netgi moka gaminti mėsos patiekalus be mėsos.

Taip apibūdintas prieš nepilnus penkerius metus prieš tautą stojo tuomet septintasis pretendentas į prezidentus Valstybės laikraščio "Pirmadienis" visokeriopai remiamas Jaunimo teatro aktorius.

- Šiškų nekandidatuojate į prezidentus. Kodėl?

- Pakankamai juokinga kompanija ir be manęs. Ir tuomet tikrai nesvajojau tapti prezidentu. Tik norėjau atkreipti dėmesį į kai kuriuos mūsų gyvenimo teatro reikšinius ir, manau, kad atkreipiau. Akcija užbaigiau kreipimusi. Manau, pats laikas ji priminti rinkėjams. Galėčiau ir šiandien pasirašyti po kiekvienu žodžiu. Pamenat, sakiau, bičiuli, ir toliau tave šildys ir šaldys, tavo maistą pigins ir brangins, bandys siundyti vieną ant kito, atimtinės ir dalys, bandys įsisteigti ir papirkti. Visa tai daroma rimtai, baisiai rimtai, laikas nuo laiko pervardinant blogi geriu, netgi sukuriu mokslus ir painiausias teorijas, kodėl vieni žmonės geresni už kitus. Tik taip galima mus valdyti. Suerzintus, piktus ir pavargusius. Tik taip mus galima suskaldyti ir nugalėti.

Argi ne puikiai šiandien vykdoma ši programa - esam ir šaldomi, ir šildomi, ir įjudomi... Viską vyksta kaip buvau numatęs.

- Kai kas tada smerkė Jus: valstybės vadovo instituciją kaip šventą karvę leista tik gerbti, o čia... Dokumentus Vyriausiajai rinkimų komisijai įteikė likus penkioms minutėms iki vidurnakčio, kai baigėsi tam terminas, paskui Pasaulio valgytojų judėjimo rėmėjų mitingas Sereikiškių parke, kur už parašą buvo dalijama po bandelę, pokalbiai su rinkėjais "Blyninėje", programinės tezės apie lietuvišką traktorių, kuriuo būtų užartos visos pelkės ir apsidintos apelsinų giraitėmis, užsienio politikoje - siūlymas prisijungti prie kokios nors salos Karibų jūroje ir tapti pasaulio

šalimi su labiausiai nutolusiais geografiniais taškais, o amatų vystymo perspektyvoje - šiaudinių skrybėlių gamyba...

- Į akis niekas per daug nesmerkė. Už akių - kitas reikalas, mat toks lietuviškas charakteris. Pameniu, vaidinom "Nosį" pagal Gogolį. Viena epizode, kai man numaudavo kelnes, grupelė žiūrovų imdavo ploti. Arba net pakakdavo vien išeiti į sceną - ir plojimai. Supratau, kad tai organizuota akcija, net nuspėjau, per kuriuos asmenis teatre tai buvo daroma. Keletą kartų atlaikiau ir nurimo.

- Juokas juokais, bet gal visai nieko būti prezidentu? Tada į klausimą, koks rūpestis labiausiai kankina, atsakė: "Esu susirūpinęs, ar nesugadins manęs valdžia, ar

neišpuiksiu, pajutęs... Nes, atrodo, man patiks". Ar nesigailit netapęs valstybės galva?

- Ne, nes yra svarbesnių darbų nei būti prezidentu. Kas svarbiau? Svarbiau dirbti tai, kas teikia malonumą. Bet problema visai ne ta, kas bus prezidentas. Problema - mūsų tautos mentalitetas. Per pastaruosius du šimtmečius vos nepilnus 30 metų bandom savo valstybingumą netgi ne atkurti, o tik surišti nutrukusias šakneles. Tačiau mūsų tautos mentalitetas ir liko feodalinis. Mes ir į prezidentą žiūrim kaip į brigadininką, pirmininką ar sekretorių, kuris turėtų kažką duoti ar užstoti žemės atgavimo klausimu. Mūsų valdžios struktūroje vyrauja feodaliniai šeimyniniai klanai, o ne valstybinis suvokimas. Juokiamės iš turkmenų ir tadžikų, kad šie iš feodalizmo bają - staiga į prezidentus. Bet ar ne tas pats pas mus?

Man atrodo, prezidentas turėtų būti grynai simbolinė figūra, už kurį visi krauju stotų, o jam numirus gedėtų absoliučiai visa tauta. Neduok Viešpatie, bet kuris iš dabartinių pretendentų numirtų, pusė ar trečdalis būtų laimingi. Ne, mes renkam ne prezidentą, o brigadininką. Dabartinio valstybės vadovo posto supratimu daug gudriau pasireikštume traukdami burtus, o ne organizuodami rinkimus.

- O kas turėtų traukti burtus - visi ar tik norintys į prezidentus?

Gal, kaip prieš penkerius siūlėte, "kiekvienas doras vargšas, išgyvenęs Lietuvoje trejus metus, turi balotiruotis. Jei mes draugiškai vieningai balotiruosisimės į Seimą (nebūtinai į prezidentus) - iš pradžių vieni, paskui kiti, tai po 10-25 metų visi būsim pasiturintys..."

- Burtus turėtų traukti visi, išskyrus norinčiuosius būti prezidentu. Kodėl? Nes savireklama lietuvių mentalitetui turėtų būti niekas. Darbai ir kiti žmonės turėtų tave girti, o ne pats. Kaip kad pas indėnus: jei save giri, nebesi vyras.

- O jei Jūs ištrauktumėt tuos burtus?

- Netraukčiau.

- O jei visiems ištraukus liktų jums ir tektų eiti į valstybės galvas, kokį pirmą įsaką išleistumėt?

- Paleisčiau visas partijas. Jos išreikšia tik grupinius, o ne tautos interesus, ne baltišką misiją. Tikrosios vertybės apginamos tik tautoje, o ne liberalų ar konservatorių partijų. Pradėčiau nuo mokyklos ir nuo teisėtvarkos. Narkotikų platintojus mokyklose šaudyčiau. Reikia kuo ilgiau stengtis išlaikyti gryną samonę ir čia visos priemonės galimos. Sakot, dar galima pataisyti vieną kitą "žuliką"? Pasverkim: vienas pasitaisęs "žulikas" ar šimtai genetiškai paveiktų?

- Sakėt, prezidento rinkimuose (nukelta į 5 psl.)

Vilniaus Užupio rajono griuvėsiai tapo alternatyvaus meno gerbėjų judėjimo centru, kur dažnai vyksta koncertai ir parodos.

V. Kapočiaus nuotr.

toleruoti šią jo avantiūrą minėtomis sąlygomis, tai tik todėl, kad manau, jog ta jo sugalvota avantiūra tuo ir pasibaigs. Bet, mano manymu, būtų buvę geriau leisti man tuojau pašalinti jį iš Šaulių sąjungos vadovybės, kaip asmenį, kurio galvoje gali kilti ne viena dar pavojinga valstybei mintis. Atsakiau lygiai griežtai, rodos, pavadinau baliu, kuris nėra ir [negali] būti kraštui naudingas, sėdėdamas Krašto apsaugos ministerijoje.

Sližys išsikeidė ir vos nekilo susikirtimas, kuris galėjo turėti tragiškas pasekmes.

Nuramino visus Galvanauskas, pareikšdamas, kad jis nepritarias Sližio žodžiams, nes jei mūsų Valstybės kūrėjai, savanoriai ir kiti garbingi šiandien Valstybės gynėjai nebūtų griebsę rizikingų žygių, šiandien neturėtume nepriklausomos Lietuvos. Jis nepritarias ir Krėvės išsišokimui, nes min. Sližys ne bailumu vadovaujasi nepritarėdamas Šaulių sąjungos sumanymui, bet atsargumu ir susirūpinimu [dėl] galimų to žygio pasekų, jei jis nepasisektų. Todėl Ministerių Taryba ir yra nutarusi, kad Vyriausybė išsvengtų galimų komplikacijų, taip elgtis, kad jos niekas neturėtų pamato įtarti ją organizavus žygi į Klaipėdą. Nereikia užmiršti, kad turime reikalą su karo laimėtojais, tapusiais pasaulio likimo sprendėjais ir dargi dėka lenkų pastangų mums labai [ne]palankiais.

Tuo mūsų pasitarimas su Vyriausybė baigėsi ir mes apleidome ministerio pirmininko buveinę nelabai jaukios nuotaikos, galima pasakyti, beviltiškai nusiteikę dėl mūsų sumanymų.

Su mumis išėjo ir p. Lipčius. Visi trys užėjome į mano Šaulių sąjungoje kambarį pasidalyti nuotakomis, sukilusiomis dėl nevykusio Vyriausybės nusistatymo.

Ponas Lipčius papasakojo, kad mūsų sumanymui labiausiai priešinosi p. P. Klimas, bijodamas ne tik komplikacijų su Antantės vyriausybėmis, bet net galimą lenkų ginkluotą įsikišimą numanydamas. Jį palaikė Sližys, kaip jis manęs, ne tiek dėl atsargumo, kiek asmeniškai nusiteikęs prieš Šaulių sąjungos pirmininką, irodinėdamas, kad toks žmogus, kaip Krėvė, netinka rimtam žygiui, kur reikia parodyti daug atsargumo ir rimties, o ne avantiūristų nuotakų.

Galvanauskas gynė sumanymą, kiek išgalėdamas, jį palaikė

Papečys, kuriam pagaliau, Sližiui atsisakius, buvo pavesta turėti reikalą su Šaulių sąjunga, kol jai vadovauja Krėvė, [ir] kilusius Šaulių sąjungos reikalus tvarkyti.

Jis mano, kad dėl lėšų nereikia desperatiškai nusiteikti. Mano, kad ir ministeris pirmininkas neatsakys skirti pagal išgales iš slapto fondo, esamo jo žinioje, iš kurio neprivalo viešai atsiskaityti. Yra jo, Lipčiaus, kaip Saugumo departamento direktoriaus, tam tikros sumos, iš kurių, reikalui atsiradus, bus galima šiek tiek sušelpiti Šaulių sąjungai. Galima galvoti, gal pasisektų tam tikrame banke užtraukti paskolą, garantuojant jos grąžinimą Šaulių sąjungos turimais sklypais.

Kitą dieną universitete susitikau su A. Smetona, kuris irgi buvo Šaulių sąjungos Tarybos narys. Tuomet su Smetona mane jungė labai artimi draugiški santykiai. Jį aš tuomet labiausiai gerbiau, kaip vieną iš protingiausių Lietuvos vyrų. Mano pastangomis jis tapo universiteto dėstytoju irėjo čia savo pareigas su visu rimtumu. Žiūrėjome todėl ir universitete kaip į rimtą mokslo pajėgą. Santykiavome ne tik asmeniškai, bet ir šeimomis. Nebuvo dienos, kad Smetona, grįždamas iš universiteto, neužeitų pas mus arba kad aš neužėčiau pas jį į namus.

Universitete aš jam išpasakojau visus liečiančius Klaipėdą reikalus, mūsų sumanymą ir Vyriausybės tuo reikalu nusistatymą. Ypač pabrėžiau, kad dabar svarbiausia kliūtis - tai lėšų sumanymui vykdyti stoka. Vienas beliko kelias - gauti paskolą įkeičiant Šaulių sąjungos turta. Bet tam reikia Šaulių sąjungos Tarybos leidimo, o tam kliūtys: pasižadėjimas nešaukti Tarybos posėdžių Klaipėdos krašto reikalais ir, antra vertus, ar nepasirodys ir Taryba priešinga mūsų rizikai.

Smetona atsakė man, kad jis šiandien nieko negali pasakyti ir savo nuomonės šiais klausimais pareikšti, bet jam atrodo, kad Vyriausybė protingai pasielgusi, norėdama pasilikti nuošaliai. Jis pagalvosias, apsvarstysias viską ir dar šiandien vakarą man pasakysias, ką jis manęs.

Dėl Šaulių sąjungos nejudamo turto įkeitimo ir kaip tai galima būtų padaryti be atitinkamo Šaulių sąjungos nutarimo jis pasikalbės su nusimanančiais žmonėmis.

(nukelta į 4 psl.)

■ Nuo įsisiautėjusių audrų sukeltų potvynių ir purvo nuošliaužų Pietų Portugalijoje žuvo 10 žmonių, sužeisti dar 44 gyventojai. Tarp žuvusiųjų buvo pagyvenusi pora, kuri nuskendo, kai vanduo užliejo jų namą Oriks rajone, 200 kilometrų į pietus nuo Lisabonos.

■ Šri Lankos kariuomenė atremė "Tamilų Tigru" ataką šalies šiaurėje, užmušė mažiausiai 50 separatistų. Separatistai artillerija apšaudė kariuomenės pozicijas prie strategiskai svarbaus šiaurės vakarų miesto Mankulamo, kurį jau nuo kovo mėnesio stengiasi užimti vyriausybės pajėgos.

■ Izraelio karo lėktuvai lapkričio 6 d. į pietus nuo Beiruto atakavo įtariamus palestiniečių kovotojų taikinius. Du lėktuvai maždaug 20 kilometrų į pietus nuo Libano sostinės Beiruto į Naamės kalvas, pasak liudytojų, paleido keturias raketas. Tai buvo jau 75-asis Izraelio oro antpuolis Libane šiais metais prieš radikalaus Palestinos išlaisvinimo liaudies fronto pozicijas.

■ Čėčenijos viceprezidentas Vacha Arsanovas lapkričio 6 d. pasirašė įsaką, draudžiantį pardavinėti alkoholinius gėrimus respublikos teritorijoje. Pagal šį įsaką visos alkoholio atsargos turi būti kuo greičiau realizuotos už respublikos ribų. Gautos lėšos bus perduotos Čėčenijos ginkluotųjų pajėgų fondui. Įsake pažymima, kad alkoholinius gėrimus gaminančios įmonės turi būti perfilijuotos. 1997 m. pradžioje Čėčenijos prezidentas Aslanas Maschadovas jau mėgino uždrausti pardavinėti alkoholinius gėrimus Čėčenijos teritorijoje. Jo nurodymu žmonės, apkaltingai alkoholio vartojimą, šariato teismai baudė 40-čia smūgių lazdomis.

Laisvės gimimo istorija

Lietuvoje dienos šviesą išvydo A. de Tocqueville knyga "Apie demokratiją Amerikoje"

Alexis de Tocqueville. Apie demokratiją Amerikoje.
Iš prancūzų k. vertė Valdas Petrauskas.
V.: Amžius/ALK, 1996. 793 p.

"Demokratija ateina į JAV", - taip dainuojama viename garsiajame žydų bardo Leonardo Coheno šlageryje. O dar 1835 m. Paryžiuje pasirodė jauno trisdešimtmečio teisininko Alexis de Tocqueville knyga "Apie demokratiją Amerikoje", sukėlusią didžiulį visuomenės susidomėjimą. Još autorius, tyrinėjęs baudžiamosios sistemos pasiekimus JAV, didelį dėmesį skyrė pačiai Naujojo žemyno civilizacijos analizei. Skaidrus stilius, nepriekaištinga loginė argumentacija, klasikinio filosofinio išsilavinimo teikiamas mąstymo platumas bei moralinė galia šios knygos autorių paverė vienu iš XIX a. sociologijos mokslo autoritetų. Reikia pažymėti, kad sociologijos mokslas dar nebuvo susikūręs, o mąstytojai, analizuodami visuomenės būklę ir raidą, nuoširdžiai siekė pažinti žmonių bendrijos organizavimo ir sugyvenimo spyruokles. Tokio uždavinio siekė knygos "Apie demokratiją Amerikoje" autorius. Šiame milžiniškame veikalė prancūzų teisės žinovas apžvelgia teisinius, ekonominius, moralinius, psichologinius jo akyse gimstančios naujos civilizacijos kontūrus.

Knygos įvade prancūzų aristokratas nurodo savo veikalo parašymo priežastį. XVIII a. pabaigos Prancūzijos revoliucijos sukrėtimai koncentriniais ratais sudrebina visą Europą, pakeitė jos visuomeninę sanklodą ir sukėlė sąmyšį žmonių galvose. "Ilgai stebėjimai ir apmąstymai skatina šių laikų žmogų pripažinti, jog žmonijos istorijos praeiti, tiek ateitį lemia tolygi, nuosekli lygybės raida, ir perša jam mintį, jog tai yra Viešpaties valios pasireiškimas. Taigi pastangos sustabdyti demokratijos raidą būtų tarsi kova prieš patį Dievą, ir tautoms nelieka nieko kita, kaip susitaikyti su Apvaizdos skirto santvarka".

Skirtingai nuo daugelio šiuolaikinių visuomenės raidos analitikų "Apie demokratiją Amerikoje" autorius besąlygiškai tiki nepaneigiamais žmonių bendrijos vystymosi

dėsniais. Pagrindiniai žmonių gerovės principai - ištatymai ir papročiai, kurie tarpusavyje yra glaudžiai susiję. Ypač prancūzų sociologas vertina federalinį JAV valstybės principą, kuris saugo šią milžinišką teritoriją nuo spontaniškų mažų rinkų susikūrimo. Keliais dešimtmečiais anksčiau negu vokiečių sociologo Maxo Weberio veikalė "Protestantiškoji etika ir kapitalizmo dvasia" jis atskleidė amerikiečių visuomenės darbo etikos pagrindų sąryšį su religija. Daugelis emigrantų, užplūdusių Amerikos žemyną, buvo įvairiausių sektų atstovai, kurių religinė sąmonė trokštė troško naujovių. Kita vertus, šioje žemėje jie galėjo tvarkytis kaip norėjo, nesusaistyti jokių politinių prietarų. Savo politinėmis pažiūromis būdamas liberalas, A. de Tocqueville liberalios visuomenės gerovės pagrindu laikė vidinę moralinę discipliną, kuri kiekvieno žmogaus sąmonėje turi būti sūvokiama kaip prigimtine: "Amerikoje esu susidūręs su turtingais jaunuoliais, iš prigimties niekinančiais sunkų darbą ir vis dėlto priverstais rinktis kokią nors profesiją. Prigimtis ir turinė padėtis skatino juos dykinėti, tačiau viešojo nuomonė įsakiama reikalavo imtis darbo, ir jie turėjo paklusti".

Prancūzų sociologas akiai nesižavėjo naująja civilizacija. Jis buvo liudininkas didėjančio antagonizmo tarp baltųjų ir juodųjų, vietinių gyventojų indėnų naikinimo politikos. Kilmingas aristokratas iš Prancūzijos taip pat numatė demokratijos pavojus. Visų pirma bet kokia demokratine visuomenė anksčiau ar vėliau siekia centralizacijos, kurią igyvendina daugumos išrinkta valdžia. Kandidatai į valdžią, norėdami įsitiekti daugumą, naudoja primityvią demagogiją, kuri naikina vertybes, religiją ir tokiu būdu demoralizuoja visuomenės narius. Įsiklausykime į šio idealisto mintis: demokratinės institucijos žmonių širdyse sukelia

pavydą, kursto lygybės aistrą, kurios niekada niekas nepatenkins. Minios teisinis balsas - mažesnis blogis, nes liaudies švietimo neįmanoma pakelti iki tam tikro lygmens. O tai negali neturėti įtakos jos sprendimams.

Apžvelgdamas šiaurės Amerikos žemyną jaunos valstybės tapimą, A. de Tocqueville bando prognozuoti jos būklę ateityje. To meto socialinių reikalų žinovai dar tikėjo savo mokslo ateities numatymo galia. "Amerikietis grumiasi su gamtos spėdžiamomis kliūtimis; rusai kariauja su žmonėmis. Vieni kovoja su tyrais ir barbarybe, kiti su civilizacija, apsiginklavusia iki dantų. Judvieji išeities taškai skirtingi, skirtingi ir keliai; tačiau kiekvienai jų Apvaizdos, matyt, skiria kada nors laikyti rankose pusės pasaulio likimus", - tokias stulbinančias geopolitines išvalgas pateikia praeito šimtmečio prancūzų aristokratas savo nuostabioje knygoje.

Šios trumpos apžvalgos pabaigoje leisiu sau pateikti kai kuriuos autoriaus samprotavimus iš įvairių XIX a. I pusės amerikiečių gyvenimo sričių. Stebina didelis panašumas su dabartiniais JAV gyvenimo reiškiniais. Tai pastebės kiekvienas, kas bent kartą lankėsi šioje valstybėje. Pavyzdžiui, A. de Tocqueville rašo, kad atsitikus kelyje nelaimėi žmonės siūlosi padėti nukentėjusiam; Amerikos laikraščiai gali tūkstančiams protų tuo pačiu metu įteigti tą pačią mintį; kiekvienas amerikietis supranta, kad būti doram yra naudinga; materialinių gėrybių aistra užima bene svarbiausią vietą jos visuomenės gyvenime ir t. t. Turėdamas skvarbaus analitinio proto dovana, A. de Tocqueville JAV išvelgė bene pagrindinį demokratinio visuomeninio narių egzistavimo būdą - visi žmonės panašūs ir daro maždaug tą patį. "Tiesa, visi jie veikiami žiaurais ir nuolatinio atsitiktinumų žaismo, bet kadangi tolydžio kartojaosi tos pačios sėkmės ir tos pačios nesėkmės, skiriasi nebent veikėjų vardai, o spektaklis vis toks pat". Todėl, pavyzdžiui, spausdintas - knyginiis ir laikraštiniis žodis JAV neturi viršlaikiškos reikšmės, nes, anot autoriaus, "skaitytojai paprastai elgiasi su rašytojais, kaip karaliai su favoritais: duoda jiems pinigų ir

Vytautas Landsbergis - kandidatas į prezidentus, kuriuo pasitiki visi dori Lietuvos žmonės. V. Kapočiaus nuotr.

Internet

Kiekvienoje šalyje yra nusikaltėlių, apgavikų ir panašaus plauko žmonių. Aišku, atsiranda poreikis tokius gaudyti ir bausti. Šiuo atžvilgiu neatsilieka ir Interneto šalis...

JAV nacionalinė vartotojų lyga paskelbė apie Web puslapio Internet Fraud Watch atidarymą. Tai lyg ir savotiška Interneto saugumo tarnyba, padedanti var-

totojai kovoti prieš neteisėtą būdų norintų pasipelninti ir apsauganti nuo dešimt (kol kas) dažniausiai pasitaikančių apgavystės būdų.

Pasak puslapio steigėjų, būtinybė sukurti šį puslapį atsirado po to, kai vartotojų lyga gavo 100 nusiskundimų dėl apgavystės per mėnesį, kai tuo tarpu per visus praėjusius metus jų buvo tik 389.

Newsbytes

niekina". Beje, manau, tokia būsena jau pajuto ne vienas dabartinis lietuvių žodžio meistras.

Vytautas Berenis

DARBININKO
prenumerata priimama
tel.: (718) 827-1351

Bolševikų invazija ir liaudies vyriausybė

(atkelta iš 3 psl.)

Kada aš nuėjau pas jį vakarą, jis pareiškė, kad sumanymui visai pritaria ir sutinka nešti už šį žygi atsakomybę lygiai su mumis. Tik mano, kad susitarimą ar bent prielankų pritarimą Reicho vyriausybės reikia būtinai gauti, jei nenorime susilaukti vietos gyventojų griežto pasipriešinimo. Klaipėdiečiai dar neatpratę žiūrėti į Reichą kaip į savo valstybę, ir užtenka Reichui vieną palankų žodį tarti, kaip Klaipėdos krašto gyventojai pasipriešintų Šaulių sąjungos žygiui. Be to, ten yra oficiali ginkluota jėga - Klaipėdos krašto policija, žandarmerija. Nors oficialiai ji yra Petisnė žinioje, bet faktinai ji labiau paklusni Reichui negu prancūzams.

Dėl įkeitimo Šaulių sąjungos nejudamo turto jis pasikalbės su kunigu Juozu Vailokaičiu.

Vailokaitis pareiškė norą pasimatyti su mumis, bet ne banko patalpoje ir ne darbo metu, bet jo privačiame bute vakarą, darbui banke pasibaigus. Užėiti pas jį galime nors ir rytoj, tik jam reikia iš anksto pranešti, geriausia telefonu, kad būtų namie.

Vailokaitis, visa tai išklauses, išsireiškė, kad jis gerai supranta Vyriausybės atsargumą ir neturime ją smerkti dėl to atsargumo. Jis mažai tikis žygio pasisekimo, nors supranta, kad Klaipėdos krašto nelaimėsime paprastomis diplomatinėmis priemonėmis. Klaipėdą ir jos kraštą Lietuva gali laimėti tik stebuklu, ir to stebuklo vaidmenį gali suvaidinti sumanytasis sukilimas. Jūs rizikuojate dideliais nemalonomais, ir kai kurie iš jūsų, kurie asmeniškai dalyvaus sukilime, - net savo gyvybę. Jis mylės Lietuvą ne mažiau negu mes, negu kiti ir todėl, nors nelabai tikėdamas pasisekimu, nori prisidėti kuo išgali ir kiek išgali. Jis jau visa yra apgalvojęs ir nutaręs tam reikalui paaugoti didesnę sumą - 12,500 dolerių, bet jei pasirodys, kad tų pinigų sėkmingam pasiruošimui dar neužtektų, yra nusiteikęs, reikalui esant, jų dar padidinti 10,000 dolerių.

Tai yra jo įnašas. Jis tikisi, kad Lietuvos Vyriausybė, jei viskas pasibaigs geruoju, dalį šios sumos sugrąžins jam, jei negrąžins, jis iš Šaulių sąjungos gražinti nepareikalaus.

Tokio pasisekimo visai nesitikėjome, todėl išėjome pasijutę lyg šimtu žirgų jodami.

Kita dieną piniginiai reikalai buvo sutvarkyti, ir dabar dėl lėšų jau

netekdavo sukti sau galvos.

Pasitarę nutarėm, kad visą reikalą laikysime kol kas paslapyje, kol išdirbsime šaulių mobilizacijos planą. Mobilizuoti turėsime paskutiniu momentu, kad lenkai apie tai nesužinotų iš anksto ir prancūzų palaiminti neokupuotų Klaipėdos krašto didesnėmis pajėgomis.

Pirmasis uždavinys buvo surasti kelią susisiekti su Vokiečių slaptomis karinėmis organizacijomis Klaipėdos krašte, kad jos nepasipriešintų mūsų pastangoms, dargi pasiūkė iš Rytprūsių sau pagalbos. Kiek mes šiuo klausimu besvarstėm, kitos išeities nematėm - vien tik kreiptis į Reicho vyriausybę, kad iš jos pusės išgauti pritarimą ar bent pažadėjimą, kad tos kariškos organizacijos nesisikstų ir netrukdytų mums.

Prašomas mums padėti ministras pirmininkas griežtai atsisakė tarpininkauti, nes, jo nuomone, netiki, kad Lietuvos Vyriausybės tarpininkavimas liktų paslapyje nuo Antantės stebėtojų.

Beliko tada mums ieškoti pagalbos pas ukrainiečių rezistencinę organizaciją, kuri, kaip mes žinojome, turėjo ankštų ryšį su Vokiečių vyriausybe. Mes anksčiau buvome sudarę su ja draugišką sąjungą bendrai kovai su lenkais. Kaune nuolatos gyveno jų įgaliotasis atstovas Jurevičius, buvęs Austrijos karininkas. Visas mūsų susinešimas su Vilniaus lietuviškomis rezistencinėmis organizacijomis ėjo ne tiesioginiai per sieną, bet aplinkiniu keliu per Lvovą, tarpininkaujant šiai ukrainiečių organizacijai. Teko kreiptis dabar pas Jurevičių su prašymu, ar jų organizacija negalėtų mums pagelbėti susieiti su atitinkamomis vokiečių organizacijomis užtikrinti jų palankumą mūsų sumanytam Klaipėdos žygiui. Turėjome atidengti jam mūsų sumanytą dalinai. Jurevičius pareiškė, kad patal to negali padaryti ir dargi be savo vadovybės sutikimo. Todėl teks jam vykdyti tuo reikalu į Berlyną, kur gyvena aukščiausia Taryba ir vadovybė. Jis pasistengs kiek tik išgalėdamas patenkinti mūsų norus, kuriems jis prietariš iš visos širdies.

Išvažiavęs užtruko beveik porą savaitių. Tą laiką mes išnaudojome šaulių sąjungos ginklų reviziją. Buvo išreikalauti iš šaulių turimi jų ginklai ir juos sutvarkius sukrauti skyrių sandėliuose, suprantama, tik tinkami; kiti buvo gražinti jų savininkams. Ginklai buvo įvairių sistemų ir iš įvairių šaltinių gauti. Čia buvo ir rusiški karabinai (raitelių), ir rusų kariuomenės naudojami šautuvai, ir vokiški ginklai, ir net prancūziškos kilmės, atimti iš lenkų partizanų.

Dar blogesnė padėtis buvo su šoviniiais. Rusiškiems šautuvams turėjome ne daugiau kaip po penkis šovinius kiekvienam šautuvui. Geresnė padėtis gi buvo su vokiškos kilmės šautuvais, kurių kiekvienam šautuvui atiteko net po keturiasdešimt šovinių. Tikėjomės dar šį tą iš tos rūšies šovinių kokiais nors būdais išgauti, o jei kitaip nebus galima, išvogti iš kariškų Lietuvos Vyriausybės sandėlių.

Turėjome nedidelį kiekį ir rankinių granatų, bet kulkosvaidžių neturėjome nė vieno.

Su tokia ginklų atsarga buvo pavojinga pradėti žygi.

Susirūpinę ir reikalą apsvaistę nutarėm pamėginti vėl kreiptis pas ukrainiečius, ar su jų pagalba negalima bus šį tą gauti iš vokiečių.

Mūsų parėdymu laikyti Šaulių sąjungos ginklus, paimtus iš pavienių šaulių, daug kas buvo nepatenkintas, išvelgdami tame pastangas nuginkluoti šaulius. Klausimas kilo ir pačioje Šaulių sąjungos Taryboje. Mes aiškinomės tuo, kad yra šaulių tarpe daug triukšmaujančių, nedisciplinuotų narių, kurie, neatsižvelgiant į vadovybės pastabas, jokiai disciplinai nepasiduoda. Jie su ginklais rankoje daro kratas pas ramius nelietuvių kilmės [gyventojus], neturėdami jokių įgaliavimų. Dėl tokių dažnų atsitikimų mes gauname iš Vyriausybės reikalavimų sudrausti tokius asmenis. Yra daug atsitikimų, kad tokie nedrausmingi šauliai, ypač nepaėję dar karinės tarnybos, vaikšto šventadieniais su šautuvais, nešasi juos net į bažnyčią pamaldų metu, o dar blogiau, kad pasigėrė ima be reikalo šaudyti, sukeldami žmonėse baimę ir nepasitenkinimą. Todėl Vyriausybei reikalaujant įvesti griežtesnę discipliną, nutarėme visus tokius pašalinti iš Sąjungos.

Kai kurie Tarybos nariai mums pritarė iš esmės, bet buvo nepatenkinti, kodėl taip padarėm be Tarybos žinios. Bet kiti, ypač krikščionių demokratų partijų atstovai, Taryboje mus griežtai smerkė, nors nepasitikėjimo ir mūsų atsisakymo visgi nepareikalavo.

Gal kai kurie iš Tarybos narių kai ką žinojo apie vykdomus sumanymus, bet nei vienas jų neprasiarė nei žodžiu.

Mes pažadėjome, kad imsimės kuo greičiausiai pertvarkymą praves-

ti, gražinti ginklus šauliams, kurie pažada laikytis griežtos disciplinos ir panorės dalyvauti kariškosse pratybose.

Po poros savaitių pagrižo ir Jurevičius. Jis pranešė, kad reikalas beveik sutvarkytas ir kad mūsų įgaliotinis nori pamatyti generolas

Sektas, tuometinis ginkluotos vokiečių milicijos (kariuomenės) viršininkas.

(Bus daugiau)

Pokalbis su Jaunimo Teatro aktoriumi Remigijumi Vilkaičiu

(atkelta iš 3 psl.)

balsuosit už Juozą Erlicką. Beje, kiek pamenu, jis buvo Jūsų "prezidentinės kampanijos ypatingasis patikėtinis, kandidatas į viceprezidentus".

- Aš apskritai prieš šią rinkimų sistemą, kuri visame pasaulyje patvarkyta taip, kad ginkdie nepasimuštų nacionalinės idėjos, ginančios morale. Morale - labai konkretus dalykas, ji prasideda nuo pirmų žingsnių, ją gina šeima, paskui giminė, tauta. Jos nėra abstrakčios - visur galioja tie patys dešimt Dievo įstatymų, nors ir kiek kitaip parašyti. O partinė sistema peržengia valstybių sienas, griaua žmonijos morales stuburą. Žmonės išskirstomi - čia kairieji, čia dešinieji.

Mes turėjome šansą išsaugoti savo tautos vertybes. Bet "blatinė" berniukai, kuriems visada labiausiai reikia, ir 1918 metais, ir dabar nuėjo paprasčiausiu keliu. Moralinis stuburas kaip genetinis vienas pakankamai išsibalsavo. Daug nusikaltusių vieni prieš kitus, išsidalijusių į partijas, šios išsidaliję finansus. Po šio kultūringo smurto seka kiti, be smegenų, kurie daužo, nes žino, kad nebus nubauti. Tokia pasaulinė sistema: visos partijos siūlo ne ginti pilietį, kuris laikosi dešimties Dievo įsakymų, o tą, kuris juos pažeidžia, nes mat ir jis žmogus, nors seniai peržengęs "nevok, nežudyk" ribą. Visai gima sistema, kuri neturi atgailos ir kaltės pajautimo. Man šitie dalykai esminiai, o ne kas šildys ar šaldys, kuris "kreipė" didesnį duos, kuris pagalbiniai svertai, per kuriuos ir veikiama. Vardan šito nematau reikalo veltis į rinkiminius žaidimus.

Mašina sukasi, mes tarp jos krumpliaračių. Štai atvažiuoja veikėjas iš Pasaulio banko ir sako, kad jie mus remia, jei pinigų išleisim importui. Žodžiu, tik neliskit, sėdėkit, ša. Blizgantis kapitalizmas ir komunizmas iš esmės tik vieno ir to paties paukščio du sparnai.

Gal vieną žmogų matau, už kurį galėčiau balsuoti - tai monsinjoras Kazimieras Vasilas. Bet kaip jį išskirti iš valstybės vadovų? Jis neturi pinigų, jam visi vienodi - ir dešinieji, ir kairieji. Nėra netgi mechanizmo, kad pasakytum žmogui: mes tavimi pasitikim, tu gal nenori, bet reikia.

Ne, berniukai susitaria, kas jiems atstovauja, kas įstatymus jiems leis. Buvau tuomet, prieš penkerius, viename susitikime, kur valdžios žmogaus klausė, ar jis prižiūrės išleisti įstatymą, leidžiantį užsieniečiams parduoti žemę ir nekilnojamąjį turtą. Ką tai bendro turi su dešimt įsakymų? Bet tokie gyvena pagal sąvąją, vienuoliktą, tad tokio jiems reikia ir prezidento. Šita rinkimų sistema netinka padoriems - ji tinka žvėrtims. Manot, Stasio Lozoraičio nebūtų supurvinę, įrodė, kad jis - KGB agentas? Liudininkų būtų atsiradę, gal net Amerikoje.

Rinkimų kampanija kiekvienam pretenditui kainuos apie milijoną litų

(atkelta iš 2 psl.)

kaus nomone, jam pakaks 750 tūkstančių litų. Milijoninė suma per visus pasiskolymus yra nuorodė ir Kazys Bobelis. Lietuvos įstatymai neribuoja lėšų, kurias kandidatai gali išleisti rinkimų kampanijai ir agitacijai. Valstybė visiems po lygiai suteikia laiko per nacionalinį radiją ir televiziją.

- Jūs - didelis pesimistas...

- Gali pasirodyti, kad aš liūdnai nusiteikęs, bet čia Viešpaties teatras ir jame norim visas problemas išspėti savo laike - kam duota 50, kam 60 metų. Bet juk po mūsų ateis kiti, "išgers kiti iš saulės midų", kaip rašė Antanas Miškinis.

- Sakot, Viešpaties teatras. Ar daug skirtumų tarp teatro gyvenimo ir gyvenimo teatro?

- Esmė ta pati.

- Gal tasai teatras, prie kurio kabo iškabos, sugebėjo išlikti mažiau paparkamas nei gyvenimiškas?

- O, ne. Kiek čia juokingų istorijų nutinka! Štai, pavyzdžiui, dvidešimties profesionalių aktorių trupė atiduoda vieno mulkio iš Londono trenauzui. Atsiranda pinigų tam paremti, važiuoja iš Londono TV grupę filmuoti, kaip jis moko šešiom galvoms už jį profesionaliai aukštesnius aktorius, jau iki premjeros pasirodo giriantys straipsniai.

- Kuriam iš teatrų - tame su iškaba ar be - jums geriau patinka gyventi?

- Man apskritai patinka gyventi. Beje, niekur nepaminima, kad esminis teatro veiksnys yra ne kieno kito, o žiūrovo talentas. Gali ir aktoriai būti genialūs, ir režisieriai, bet jei nėra žiūrovo talento, nėra ir teatro.

- Tame gyvenimo teatre Jūs save laikot aktoriumi, režisieriumi ar žiūrovu?

- Žiūrovu. Manau, turiu žiūrovo talentą, sugebu įžiūrėti, kas vyksta. Nors kai kam patinka gyventi ir nematyti, kas darosi.

- Kuo linkėtumėte tapti savo sūnui - prezidentu ar aktoriumi?

- Aktoriumi jis nenori būti. Būtų gerai, jei jis taptų mediku. Tai kažkas amžino ir reikalingo.

- O aktoriai nebūtinai reikalingi?

- Be jų puikiai galima apsieiti. Teatro labiau reikia mums patiems. Išsina kas iš vieno teatro ir nueina į kitą kitapus gatvės.

- O teatre ar politikuojat? Mačiau prie repetacijų tvarkaraščio pakabinatus vieno iš pretendentių į prezidentus kreipimasis.

- Kas ką nori, tą kabina - demokratija. O šiaip jau nepolitikuojam, nes, manau, apskritai dar nėra Lietuvoje politikos. Bet

jau turim finansus, pamatėm, kaip atsiranda dideli pinigai. Tas kelias nėra lygus ir asfaltuotas - jis kruvinas ir purvinas. Bet nereik manyti, kad kitur buvo kitaip. Pinigas negali būti švarus.

- Nepanašu, kad tikėtumėt, jog Jūsų sūnui bus geriau gyventi nei jums...

- Kad man gerai. Net jei ir liūdnai, dalytis tuo ir užkrauti savo problemas kitiems - savotiškas vampyriзмas ir gana paplitęs. O nužluginti mane gali bet kas - gamta, šuo, paprastas veidas - daug kas, kas nenupirka ir nežada pasiduoti, kas dar išlikę natūralu. Yra daugybė dalykų - kasdieniniai pojūčiai, mintys, kuriuos sunku atimti iš vieno žmogaus. Iš visų kartu - kad ir per rinkimus, per informacijos ir dezinformacijos priemonę galima daug atimti. Net dauguma meno kūrinių dabar turi griaučiantį, netgi juodą pradą. Apsivertę bjaurojimo-gražumo sistema.

Štai Rodman iš "Chicago Bulls" - žali plaukai, lūpos raudonos, nagai žali. Vakare sutikę mūsų močiutės išsigąst, manydamos, jog velnią sutiko. O jis milijonams jau gražus. Ar štai vyksta grožio konkursai. Anksčiau arklius taip vertindavo - pagal kojų apimtį, koks pasturgalis, uodega, ausys, akys. Per ritmus muzikoje, sureguliuotus pagal širdies dūžius, dirginami tam tikri centrai. Žmogus išbalansuojamas, išvedamas iš harmonijos. Jis junta pasitenkinimą, ką sumenkindamas. Daugelio lietuvių diena prasideda nuo apkalbų, kažkokio bjauresnio fakto paieškų. Kitą suniekinę, jis pasijunta aukštesnis, nors iš esmės

Ruduo Vilniuje.

V. Kapočiaus nuotr.

KGBISTŲ PAVASARIS

(atkelta iš 1 psl.)

nors paminėtas, tuoj didžiulia Lietuvos žiniasklaidos priemonių pradėdavo šaukte šaukti: "raganų medžioklė, raganų medžioklė..." Bet kokie bandymai įvesti teisinių procesus, kurie duotų progos buvusiems KGB tarnautojams pasiaiškinti, ar jie yra, ar nėra nusikaltę prieš žmogaus teises, pasibaigė tuo pačiu riksmu - "raganų medžioklė" - kuris, beje, skambėjo ir tebeskamba ir Rusijoje: "Lietuvoje vyksta raganų medžioklė. Žiūrėkit, Ivanovas traukiamas atsakomybėn už tai, kad parašė knygą apie Lietuvos kalėjimų žiaurumus".

Galiausiai, KGB ėmėsi savo senų darbų - šantažo, dezinformacijos. Ir jie tai daro stačiai su nepalaužiamu ištikimumu, kad jie neliečiamieji. Ir tai tik pradžia. Jie "dirba" jiems pažįstamą darbą. O jų taikiniai yra tokie gerbiami ir reikšmingi asmenys kaip Seimo Pirmininkas, Vytautas Landsbergis. Jie tam darbu turi ir savo organizacijas. Jos veikia tyrinėjimo įstaigų vardu. Joms

vadovauja turtingi žmonės, tokie kaip Audrius Butkevičius, kurio tarnyboje jų yra apstu.

Išties, tikras KGBistų atgimimas, pavasaris. Beje, p. Butkevičius jau sėdi Lukiškėse. Bus įdomu stebėti, ar jis sugebės iš ten savo grupuotę ir toliau diriguoti.

Manau, kad atsakymas į tą klausimą yra, deja, taip. Vyks ir toliau grumtynės tarp teisėtos vyriausybės, demokratijos iš vienos pusės, su kitoje pusėje dideliais pinigais paremtomis juodomis struktūromis.

Kaip ir visur ir visad, vyks kova tarp blogio ir gėrio. Galime tik viltis, kad eventualiai gėris darysis stipresnis už blogį, kad teise paremta Lietuvos valstybė darys ir toliau tikrą pažangą ir kad ateis ir KGBistų ruduo taip tyliai, kaip šiandien atėjo jų pavasaris.

TIK DARBININKE
Jūs galite rasti naujausių žinių iš Lietuvos ir viso pasaulio.

Chicagos lietuvių žinios

- **Vienuoė Aldona Kezytė**,

gyvenanti Šiauliuose ir priklausanti Švenčiausios Jėzaus širdies kongregacijai, buvo atvykusi aplankyti savo brolio, žinomo fotomenininko ir "Galerijos" savininko Algimanto Kezio, įsikūrusio Stickney miestelyje, Chicagos vakarinėje dalyje. Ji čia taip pat aplankė ir savo vienuolių narę Bronę Balčiūnaitę, kurią kviečia sugrįžti į Lietuvą. Chicagoje anksčiau gyveno dvi Švenčiausios Jėzaus širdies kongregacijos vienuolės, bet viena iš jų jau pasimirė. Ši vienuolija kol kas Lietuvoje dar nebeturi savos pastogės, tačiau yra planuojama

pats nepajudėjo nė milimetro į priekį, nieko nenuveikė.

Net Dievas nieko nekeičia. Žmonės jį sukūrė ir susikurs naują. Iš esmės jis jau sukurtas, tik neįvardytas. Dabar jis jau ne kankinys, ne atlaidus, ne teisingas, o turtingas, žiaurus, galingas...

- *Kaip kad rašėt Jūs supratu- siems ir palaikiusiems tuomet prieš penkerius metus: "Tokia pasaulio tvarka. Šitai jis valdomas. Nežinau ir nenoriu žinoti kokių jėgų. Valdžia turėtų būti nuolanki tavo tamaitė. Ji dar nesupranta arba apsimeta labai svarbi, neturinti laiko suprast. Bus sunku, ir jei niekaip nebus galima apsiginti, tu juokis. Iš visko: kvailumo, pasipūtimo, iš savęs, nes visas ydas, kurias tu turi, turi tavo valdžia. Juokis, tai nekainuoja. Nepyk! Bet jei ir šitai bandytų atimti ir uždrausti - tada ginkis".* **KD**

ją pasistatyti.

- **Jonas Dainauskas**, 94-sius metus einantis Chicagos lietuvių kultūros ir visuomenės veikėjas, aktyvus spaudos bendradarbis bei paskaitininkas, po jį ištikusių negalavimų, atsigavo ir buvo išvykęs aplankyti savo dukros Jūratės ir jos šeimos, gyvenančių netoli Los Angeles miesto, Kalifornijoje. Ten išbuvo iki rugpjūčio 25 d. ir nemaža bendravo su skautais akademikais bei kitais lietuvių veikėjais. Dar bebūnant Chicagoje, J. Dainauskui buvo įsodintas širdies stimulatorius, ir dabar šis garbus amžiaus sulaukęs mūsų tautietis jaučiasi gana gerai ir vėl žada įsijungti į savo plačią veiklą. Kaip žinome, ne taip seniai Kaune mirė J. Dainausko sesuo, kurios laidotuvis kaip tik dalyvavo jo Kalifornijoje gyvenanti dukra Jūratė.

- **"Kario" žurnalo**, kurį leidžia Lietuvos Krašto apsaugos ministerija, o redaguoja Kestutis Starinskas, naujas, 1997 m. 8-tas numeris jau pasiekė Chicago. Jame, kaip paprastai, spausdinama nemažai straipsnių ir nuotraukų apie Lietuvos karinį gyvenimą. Žurnalas turi 32 puslapius, spalvotus viršelius. Jis platinamas ir užsienyje. Čia jį galima užsisakyti pas atstovą Edwardą Šulaitį, 1330 S. 51 Ave. Cicero, IL 60804. Žurnalas susilaukia vis daugiau skaitytojų ir rėmėjų už Lietuvos ribų. **E.Š.**

Skaitykite Darbininką ir pasiūlykite jį savo draugams!

- **Ilgiausiai po marių Europoje išsaugojo pagonybę** - Lietuva. Senolių tikėjimo lietuvių politiniai tikslais atsisakė Aukštaitijoje 1387 m., o Žemaitijoje 1413 m., todėl ir dabar liaudies kultūroje bei tradicijose gausu senųjų indoeuropiečių mitologijos bruožų.

- **Daugiausia maldininkų** - apie 300 tūkst. - susirinko prie Kryžių kalno (Šiaulių raj.) 1993 m. rugsėjo 7 d. į Romos Katalikų Bažnyčios popiežiaus Jono Pauliaus II aukotas šv. Mišias ir pamokslą. Pamaldas transliavo visos Lietuvos televizijos kompanijos.

- **Seniausias rašytinis šaltinis** apie lietuvių pagonišką šventyklą yra XI a. Adomo Brementiečio kronika, o XII a. Vincento Kadlubeko kronikoje yra seniausias žinios apie sūduvių šventyklų grovimus.

- **Seniausias krikščioniško kulto pastatas** pastatytas 1345 m. Vilniuje, Didžiojoje g., LDK kunigaikščio Algirdo žmonos Marijos iniciatyva lietuvių dievo Ragučio šventovės vietoje. Dabar ten stovi šv. Praskovijos cerkvė.

- **Didžiausias kulto pastatas** - 83 m ilgio, 34 m pločio, 30 m aukščio (bokšto aukštis - 55 m) - Kauno arkikatedra-bazilika.

- **Aukščiausias kulto pastatas** - dviejų bokštų po 84 m aukščio, 64 x 30 m bazilikinė raudonų plytų neogotikinė šv. Apaštalo evangelisto Mato parapijinė bažnyčia pastatyta 1899-1909 m. Anykščiuose. Pirmojo pasaulinio karo metu vokiečiai susprogdino viršutinės bokšto dalis. Jos griūdamos sužalojo bažnyčios stogą ir skliautus. 1928 m. atstatytos bažnyčios bokštų aukštis - 79 m.

- **Mažiausias kulto pastatas** - apie 3,3 m aukščio, apie 1,5 m išorės skersmens - vilniečio liaudies meistro Ipolito Užkurnio kieme pastatyta šv. Florijono bažnyčia. Ją J. Užkurnys išskaptavo tuopos kamienne. 1,3 m skersmens bažnyčios vidus ir išorė dekoruota autoriaus drožiniais: altoriumi, šv. Florijono, dvilios apaštalo ir kitų šventųjų skulptūromis bei paveikslais.

- **Didžiausias altorius** - 56,1 m pločio, 25,0 m gylio, 27,8 m aukščio su grindų altitudė - 5,5 m, popiežiaus sosto grindų altitudė - 7,8 m - pastatytas 1993 m. Vilniaus Vingio parko estradoje Vilniaus uždarnosios akcinės bendrovės "Scenos techninės servisas", popiežiaus Jono Pauliaus II sutikimui. Altoriaus grindų dangos plotas - 201,9 m², svoris 20,7 t. Projekto vadovas V. Nasvytis, konstravo - S. Bekampis.

- **Daugiausia altorių** - 10 - yra šv. Jonų bažnyčioje Vilniuje.

- **Aukščiausias kryžius** - 19 m aukščio - pastatytas ir pašventintas 1990 m. Kalininuose (Šilalės raj.). Kryžius simbolizuoja tautos prisikėlimą. Paminklinio kryžiaus autorius - kaunietis dailininkas Juozas Rupšys.

- **Aukščiausias medinis kryžius** - 18 m aukščio su 1,5 m aukščio Rūpintojėlio skulptūra ir įrašu "Dieve, Lietuvą gink!" - pastatytas 1918 m. ant Pakalnių piliakalnio (Utenos raj.). Sunaikintas 1950 m., atstatytas 1989 m.

- **Daugiausia kryžių ant piliakalnio** - per 55 tūkst. - yra ant Kryžių kalno (Šiaulių raj.), dar vadinamo Piliaus kalnu, šventkalniu, Jurgaičių bei Domantų piliakalniu.

Lietuva ir Lenkija: sutarta aktyvinti jaunimo bendradarbiavimą

Seimas lapkričio 6 d. vienbalsiai ratifikavo Lietuvos ir Lenkijos sutartį dėl abiejų valstybių jaunimo mainų. Sutartimi, kurią 1997 metų vasario 14 dieną Alytuje pasirašė šalių Vyriausybės atstovai, Lietuva ir Lenkija įsipareigoja pagal finansines galimybes remti mokinių, studentų,

jaunųjų darbuotojų, jaunimo draugijų ir organizacijų įvairių formų kontaktus ir bendradarbiavimą bei mainus.

Lapkričio 6 d. ratifikuotos sutarties įgyvendinimui Lietuva ir Lenkija įsteigs bendrą komisiją, kuriai pirmininkaus du lygiateisiai pirmininkai. **ELTA**

Lietuviškus baldus vertina Lietuvos Prezidentas

"Kai kurie Lietuvos baldžių gaminiai jau atitinka europietiškus standartus, turi geras perspektyvas ne tik šalies, bet ir užsienio rinkose", - sakė Lietuvos Respublikos Prezidentas Algirdas Brazauskas, apžiūrėjęs lapkričio 6 d. pradėjusią veikti Lietuvos parodų centre "Litexpo" trečiąją specializuotą parodą "Lietuviški baldai '97".

Valstybės vadovas teigiamai įvertino naujovišką baldų dizainerių darbą, sakė, kad lietuviški gobelenai nei spalvų gama, nei kokybė nenusileidžia užsienie-

tiškiems. Tačiau, sakė A. Brazauskas, imonės galėtų aktyviau ieškoti galimybių, kaip atpiginti bent kai kuriuos savo baldus, kad jie būtų prieinami jaunoms šeimoms. Be to, Prezidento nuomone, Lietuvos baldžiai turėtų plačiau išnaudoti tiek Vakarų, tiek ir Rytų rinkas.

Per pirmąjį šių metų pusmetį Lietuvoje baldų gamyba išaugo 3,4%. 52% pagamintų baldų parduota Lietuvoje, 48% - eksportuota į užsienio šalis. **ELTA**

Atsisveikinimas su mieliais Drazdauskais

Spalio 10 d. Apreiškimo parapijos salėje buvo atsisveikinta su Drazdauskų šeima - Apreiškimo parapijos zakristijonu, choristu ir klebonijos šeimininke. Jiems išvykstant į Putnamą, Parapijos Taryba su talka surengė gražias išleistas, dalyvaujant parapijos klebonui kun. V. Palubinskui, vikarui Danieliui Jenkevičiui, kun. St. Railai, Kražių bažnyčios klebonui kun. Alionidui Budriui, Tarybos nariams, choristams, vargonininkei Astai Barauskienei, jos vyrui muzikui-virtuozui ir kitiems parapijječiams.

Salė buvo labai gražiai išdekoruota: iš gražiai padengtų stalų padarytas kvadratas, o viduryje gražių gėlių puokštė.

Maistas buvo puikus. Šaltus ir karštus patiekalus pasiėmė kiekvienas ko ir kiek norėdamas. Prieš tai buvo kokteiliai ir atviras baras visą vakarą. Puotą pradėjo malda kun. St. Raila. Tarybos pirmininkas p. Sidas pripildė šampano taures ir jas pakėlė už išvykstančiųjų gražų iškūrimą naujoje vietoje. Vaisinantis vienas po kito, pradedant parapijos klebonui, išsakė išvažiuojančių nuopelnus parapijai ir apgailestavo jų išsikėlimą, patvirtindami, kad tokių pagalbininkų jau nebesuras. Klebonas sakė, kad nepyksta, kad Drazdauskai išvažiuoja, nes supranta, kad kiekvienas žiūri kur kam geriau. Parapija nepajėgia mokėti didesnio atlyginimo, gi pas Nekalto Prasidėjimo seselės Putname gavo geresnes sąlygas ir spalio 15 d. ten išvažiuoja. Ir taip visi dalyviai vienas po kito (o jų buvo daugiau kaip 20) stojosi ir išreiškė savo geriausius linkėjimus.

Svečias iš Lietuvos, Kražių klebonas, kalbėdamas visus kvietė atvykus Lietuvon aplankyti ir Kražius, tą istorinę vietą, kur beginkliai žmonės prieš 104 metus kovojo prieš Rusijos imperijos jėgas, norinčia uždaryti bažnyčią. Kalbėjo ir abu Drazdauskai, visiems dėkodami už

nuoširdumą ir šias gražias vaišes.

Gurkšnojant kavą ir besivaišinant tortais, atsirado muzika. Tai išvažiuojantis Romas Drazdauskas su akordeonu ir muzikas-virtuozas Barkauskas, kuris dar ir prie pianino prisėdė, tad norintieji dar ir pasižokė bei padainavo. Nors buvo ir išleistuvių vakaras, bet nuotaika buvo puiki ir skirstantis išvažiuojantieji kvietė visus atlinkyti juos naujoje vietoje.

Malonų svečią iš Lietuvos kun. Alionidą Budrį Marytę Šalinskienę apdovanojo visa tūkstantine, nes Kražių klebono laukia didelis darbas istorinėje, bet apkeistoje bažnyčioje bei klebonijoje. Davė aukas ir kiti. Aukus Kražių bažnyčiai tvarkyti galima siųsti ir per Religinę Šalpą, pažymint, kad auka skiriama Kražių parapijai. Ilgas straipsnis šiuo reikalu išspausdintas Kražių klebono Alionido Budriaus "Drauge" spalio 7 d.

Petras Sandanavičius sukūrė "milžinišką" atvirutę (2 pėdų x 18 colių), kur visi dalyviai pasirašė ir įteikė išvažiuojantiems.

Ona Barauskienė

Naujas tiltas Vilniuje

Vilniuje atidarytas dviliktas tiltas per Nerį. Jis sujungė Antakalnio ir Žirmūnų rajonus maždaug ties viduriu. Šilo vardu pavadintas tiltas buvo statomas ilgiausiai Vilniuje - aštuonerius metus. Jo statyba kainavo daugiau kaip 20 mln. litų. Šioje vietoje prieš Pirmąjį pasaulinį karą irgi buvo pastatytas tiltas. Tada juo buvo nutiesti siaurojo geležinkelio bėgiai. Per Antrąjį karą tiltas buvo nugriautas. Tiltą atidaryme dalyvavęs Prezidentas Algirdas Brazauskas pasiūlė nedelsiant pradėti statyti estakadą virš Antakalnio gatvės. Jis susirūpinęs tuo, kad, pastačius tiltą, dar labiau pasunkėjo eismo sąlygos Antakalnyje. LR

Lietuvos žmonės

Jonas ir Ona iš Merkinės.

Kathryn Kuzmich nuotr.

Kaimo vaikai.

Antano Sutkaus nuotr.

Lengvesnis kelias į Lietuvą užsienio bankams

Rugsėjo 11 d. Seimas pakeitė Komercinių bankų įstatymo 6 straipsnį, sudarydamas palankesnes sąlygas steigti Lietuvoje užsienio bankų filialus. Šis dokumentas buvo priimtas ypatingos skubos tvarka, įstatymo pakeitimo projektą pateikė Seimo Pirmininkas Vytautas Landsbergis. Įstatymo pakeitime Lietuvos bankui suteikta galimybė įregistruoti užsienio valstybės banko filialą (skyrių) Lietuvoje, kai yra vienašališkas kitos valstybės bankų priežiūros institucijos išpaigojimas vykdyti tos valstybės banko filialo (skyriaus) veiklos priežiūrą ir teikti informaciją Lietuvos bankui.

Seimo Pirmininko nuomone, šis pakeitimas palengvins steigimo procedūras, leis greičiau pritraukti į Lietuvą užsienio kapitalą.

Iki šiol galiojusiame dokumen-

te buvo numatyta, kad Lietuvos bankas registruoja užsienio banko filialą, jeigu Lietuvos bankas pasirašo sutartį su tos valstybės bankų priežiūros institucija dėl banko filialo (skyriaus) veiklos priežiūros ir informacijos teikimo. Užsienio valstybių bankų priežiūros institucijos ne visada gali sudaryti tokią sutartį su Lietuvos banku, nes užsienio valstybių įstatymai neretai nenumato tokių sutarčių sudarymo.

ELTA

KODA SERVICE

- filmuoja Lietuvą pagal užsakymą. Greitas paravimas įamžinant gimtinę, gimines ir draugus. Video juostelę atsiunčiame į namus. Tel. informacijai ir užsakymui: 773-330-0794

Auditorijai - Lietuvos architektūros patriarcho vardas

Vilniaus Gedimino technikos universiteto centriniuose rūmuose spalio 17 d. atidaryta vieno žymiausių Lietuvos architektų Vytauto Landsbergio-Žemkalnio auditorija.

Maždaug šimto vietų auditorija neseniai buvo suremontuota, joje pastatyta naujų baldų, pakabintas V. Landsbergio-Žemkalnio portretas. Čia ir toliau

žinių sėmsis būsimieji architektai, statybinės fizikos bei pastatų konstrukcijų specialistai.

Atidarant naująją auditoriją surengtose išskilmėse dalyvavęs Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis universitetui perdavė savo tėvo - Lietuvos architektūros klasiko - brėžinių kopijų paketą.

ELTA

Pabradėje bus karinis miestelis

Pabradėje ketinama statyti karinį miestelį, kuriame tikriausiai įsikurs naujas motorizuotas šaulių batalionas. Tai lapkričio 4 d. žurnalistams sakė Kariuomenės vadas generolas leitenantas Jonas Andriškevičius.

Karininko žodžiais, "politinis sprendimas" šiuo klausimu jau priimtas, nes kitų metų biudžete numatyta skirti lėšų, kurios bus panaudotos miestelio projektui parengti ir statyboms pradėti. Tam ketinama panaudoti 1,9 milijono litų.

Beje, netoli Pabradės yra įsikū-

res dar vienas karinis objektas - Centrinis kariuomenės poligonas, kurį, pasak generolo leitenanto J. Andriškevičiaus, numatoma išplėsti.

ELTA

Skelbkitės DARBININKE, pasidalinkite džiaugsmu, sveikinkite, išreikškite užuojautą, pirkite, parduokite!

(718) - 827-1351

NY - VILNIUS - NY

\$444 plus mokesčiai

Vytis Travel

40-24 235 St.

Douglaston, NY 11363

Tel.: 718-423-6161

800-77-VYTIS

Internet <http://www.travelfile.com/get/vtours.html>
E-Mail: VYT TOURS EARTHLINK. NET

5 tūkst. tonų mėsos - Maskvai

susitarimą dėl ekonominio ir

Pagal vasarą pasirašytą Lietuvos ir Maskvos vyriausybų

prekybinio bendradarbiavimo (nukelta į 7 psl.)

VILTIS - Hope

LITHUANIAN RELIEF PARCEL, INC.

368 West Broadway, Boston, MA 02127

Tel. (617) 269-4455 Fax. (617) 269-4836

- SIUNTINIAI IŠ BOSTONO Į LIETUVĄ
- Pagalba Lietuvai - Gift of Hope
- Skambučiai į Lietuvą - 62 c/minutę
- Pinigų pervedimas į Lietuvą
- Didžiausia lietuviška parduotuvė "DOVANA"

VYTAUTO KERNAGIO KONCERTAS LAPKRIČIO 22 D. BOSTONE

Vėl "VILTIES" kvietimu į Bostoną iš Lietuvos atvyks Vytautas Kernagis - populiarus dainininkas, muzikantas, aktorius ir vakaro vedantis. Jis sukūrė 200 dainų, išleido 6 plokšteles ir 3 kompaktinius diskus, dainavo lietuviams Anglijoje, Vokietijoje, Prancūzijoje, Australijoje, Kanadoje. Amerikoje jis jau gerai žinomas ir mėgstamas. Kernagio koncertai - tai vieno aktoriaus spektaklis, prasidedantis ramiai, šiek tiek romantiškai, o vėliau virstantis juoku ir šokių švente. Klausantis jo linksmo popuri "Onyte, einam su manim pašokti" ir kitų smagių dainų niekas negali ramiai nusėdėti savo vietoje. Ypač įdomūs yra jo dainų komentarai ir linksmos istorijos, kurias pasakoja artistas koncerto metu. Kernagio koncertas - tikrai neeilinis įvykis, tai tikra sielos šventė, kuo patys įsitikinsite atvykę į koncertą **lapkričio 22 d., šeštadienį, į S. Bostono Lietuvių Klubą 3 aukšto sale, 368 West Broadway.** Koncerto pradžia 7 val. vakaro. Bilieto kaina 12 dol. Vietas galite rezervuoti telefonu: 617-269-4455.

AMERICAN TRAVEL SERVICE

Patikimiausia ir ilgiausiai veikianti lietuvių keltionių agentūra Amerikoje.

Parūpiname bilietus į Lietuvą patogiausiais maršrutais ir pigiausiom kainom. Sutvarkome jūsų atostogas į visas pasaulio šalis bei užsakome pačias įdomiausias keliones laivais.

Royal Caribbean 7 naktų kelionė laivu golfinkams balandžio 26 - gegužės 3, 1998

Princess Cruises Love Boat 12 dienų kelionė į Alaską birželio 11 - 22, 1998

Užsiregistruojant iki lapkričio 15 d. duodame specialią nuolaidą

AMERICAN TRAVEL SERVICE
9439 S. Kedzie Ave. Evergreen Park, IL 60805-2325
Tel. 708-422-3000 arba 1-800-422-3190
FAX 708-422-3163

KALĖDINIUS
siuntinius patogiausiu būdu per
ATLANTIC EXPRESS Corp., nes siuntiniai yra pristatomi LAIKU ir tiesiai į namus. **SKUBĖKITE** išsiųsti šiomis dienomis:

Putnam, CT	11/4*; 12/2 (1-2 PM)
Newark, NJ	11/6*; 11/20; 12/4; 12/18 (11-12 noon)
Philadelphia, PA	11/7*; 11/21; 12/5; 12/19 (11/12noon)
Brooklyn, NY	11/8*; 11/22; 12/6; 12/20 (12-1 PM)
Whiting, NJ	11/10; 12/8 (1-2 PM)
New Britain, CT	11/11; 11/25; 12/9; 12/23 (11-12 noon)
New Haven, CT	11/11; 11/25; 12/9; 12/23 (2-3 PM)
Waterbury, CT	11/11; 11/25; 12/9; 12/23 (4-5 PM)
Keary, NJ	11/13; 11/27; 12/11; 12/25 (11-12 noon)
Paterson, NJ	11/13; 11/27; 12/11; 12/25 (1-2 PM)
Baltimore, MD	11/21; 12/19 (4-5 PM)
Rochester, NY	11/6*; 12/4

(* Delos pažymėtos * KALĖDINIS SIUNTAS LAIVU)

PERSIUNČIAME: SIUNTINIUS, TALPINTUVUS, AUTOMOBILIUS, BALDUS, KOMERCINES IR LABDAROS SIUNTAS LAIVU IR LĖKTUVU Į BALTIJOS ŠALIS, RUSIJĄ, GUDIJĄ, UKRAINĄ, LENKIJĄ IR KARALIAUČIAUS SRITĮ. PINIGINIAI PERVEDIMI. PIGŲS TELEFONINIAI SKAMBUČIAI Į LIETUVĄ, KROVINIŲ PERVEŽIMAS IR SANDELIJAVIMAS AMERIKOJE.

Mūsų atstovai: New York 914-258-5133
Brooklyn 718-348-4709 Boston 617-864-6914
Rochester, NY 716-223-2617 Pittsburgh 412-381-6281
Cleveland, OH 216-481-0011 Florida 813-367-5663
Lemont, IL 630-257-6822 Chicago 773-434-9330

ATLANTIC EXPRESS Corp. 1-800-775-7363

ATLANTA IMPORT-EXPORT, INC. (SIUNTINIŲ IR TRANSPORTAVIMO SKYRIUS)

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$444 r.t.

One way to Vilnius \$350

FREGATA TRAVEL

250 West 57th Street, 1211

New York, NY 10107

Tel.: (212) 541-5707

Established in 1958

Nauja vadovybė Bedfordo, NH, Benediktinių vienuolyne

Iškilmės Benediktinių vienuolyne Bedforde, NH.

K. Daugėlos nuotr.

Kaip niekad, šių metų rudinė New Hampshire valstijos gamta pasipuošė intensyvaus ryškumo spalvomis. Šimtai tūkstančių turistų aplankė šią mažą valstiją pabuvodami po kelias dienas ir pasižadėdami kitais metais vėl atsilankyti ir atnaujinti pažintį ne tik su gamta, bet ir su žmonėmis.

Lietuviams, gyvenantiems New Hampshire, šis ruduo yra atmintinas. Spalio 21 dieną į Bedfordo lietuvių benediktinių vienuolyną Regina Pacis iš Kauno atvyko nauja vyresnioji - seselė Gertrūda Lukšaitė, O.S.B.

Dvi lietuvių benediktinės 1957 m. liepos 9 d. gavo leidimą atidaryti namus Manchesterio vyskupijoje, Bedfordo miestelyje. Vėliau, Vienuolių Kongregacija Romoje leido tuose namuose atidaryti noviciatą. Vienuolyno steigėja Motina Rafaelė Šimonis, padedama seselės Alfonso, pavadinusi šiuos namus Regina Pacis, tvarkėsi 40 metų.

1996 metais Kauno Šv. Benedikto kongregacijos Vyresnioji Motina Regina paprašė lietuvių kilmės (lietuviškai kal-

bantį) kunigą benediktiną Romos vizitatorių Samuelį Russell, O.S.B., pasiteirauti apie Bedfordo seselių gerbūvį ir sveikatą. Šventasis Sostas per tėvą Samuelį, O.S.B., patarė Motinai Reginei aplankyti seses Bedforde, nes juridiniu atžvilgiu Regina Pacis visada buvo Kaunui priklausantis namas ir Motina Regina visiškai už jį atsako ir turi pilną valdžią.

Atsilankiusi Bedforde 1997 m. vasarą, Motina rado keturias pažangaus amžiaus benediktines su pašlijusiomis sveikatomis. Grįžusi atgal, Generalinė Vyresnioji Motina Regina su Tarybos narėmis, Tarybos posėdžio sprendimu 1997 m. liepos 14 d., paskyrė seserį Gertrūdą Mildą Lukšaitę, O.S.B., Vyresniąją į Regina Pacis bendruomenę Bedforde, New Hampshire, JAV Manchesterio vyskupijoje.

Iškilmingas seselės Gertrūdos, O.S.B., įvedimo į naujas pareigas apeigas suorganizavo tėvas Samuelis, O.S.B., spalio 21 d. mažoje Regina Pacis koplyčioje. Manchesterio vyskupas Leo O. Neil palaimino seselę, jau dabar

Motinėlę Gertrūdą, O.S.B., naujose pareigose, palinkėdamas jai našiai dirbti, palaikyti ryšius su vietine parapija ir būti ištikimai savo ordino principams. Motina Gertrūda, O.S.B., per vertėją seselę Eugeniją iš Putnamo, padėjo jos vyskupui, sveičiui abatui iš Šv. Anselmo kolegijos Matthew Levy, O.S.B., ir Romos vizitatoriui tėvui Samueliui, O.S.B. Pareigas perduodant, profesionaliai sprendžiant komplikacijas teisinius nuosavybės reikalus bei tvarkant pilietybės dokumentus, tėvui Samueliui, O.S.B., padėjo bedfordietis Roger J. Meggysy. Naujoji Motina Gertrūda, O.S.B., pasiryžusi atnaujinti ryšius su bedfordiečiais ir lietuviams, gyvenančiais bet kur.

Bedfordo vienuolyno steigėjai ses. Rafaelė Kauno Šv. Benedikto Seserų kongregacijos Vyresnioji pranešė: "Už Jūsų didelių nuopelnus mūsų vienuolynui Jūs visiems laikams liekate vyresnioji emeritus, paliekant Motinos vardą, kaip Regina Pacis įsteigėjos".

K. Daugėla

JUDITA ŽILIUTĖ - CLOW, gyvenanti St. Johnsbury, Vermont, yra pažįstama ir New Yorko lietuviams, nes dalyvaudavo meno darbų parodoje Brooklyne.

Judita yra studijavusi Art School of the Brooklyn Museum of Art pas Isaac Sawyer ir Art Students' League New York'e pas Olinsky; madų iliustracijas - Parson's School of Design.

Ji piešia pieštuku, rašalu, anglies kreida, aliejum, pastelėmis ir, paskutiniu metu, daugiausiai vandens dažais. Yra narė ir rėmėja Catamount Arts, St. Johnsbury, Vermont.

bury, Vermont.

1996 m. dalyvavo Vermont Artists' Week at the Vermont Studies Center, Johnson, Vermont. Jos du darbai (vandens dažais) buvo išrinkti ir atspausdinti 10-mečio sukaktuvinėje "Encyclopedia of Living Artists" laidoje (š. m. balandžio mėn.). Dabar Juditos darbai yra išrinkti ir išstatyti Stratton Arts Festival, Stratton Mountain, Vermont. Ji dalyvavo dar šiose parodose: Rites of Spring Arts Festival at Duke University Mall, Durham, N. C. Čia buvo apdovanota

dviem medaliais. Aescapulus Medical Center, Burlington, Vermont, Trinity College, Burlington, Vermont, Fletcher Allen Medical Center, Burlington, Vermont, Franklin - Grant Isle Home Health Agency, St. Albans, Vermont, Brooklyn Arts & Crafts Fair, Lyndonville, Vermont.

Kartu su broliu Tadu Žilium, dalyvavo Stratton Arts festivalyje. Paroda tęsėsi nuo rugsėjo 20 d. iki spalio 20 d.

Ir toliau linkime Juditai kūrybinės sėkmės.

AKB

Penktasis ateitininkų mini-kursas moksleiviams rytų pakrastyje vyko rugsėjo 26-27 dienomis Nek. Pr. Seserų vienuolyne Putnam, Connecticut. Kurso tikslas - baigti ruošti jaunuolius įstojimui į Moksleivių Ateitininkų Sąjungą. Po intensyvios programos apie Ateitininkų organizacijos istoriją, tikslą ir veiklą, jaunuoliai parašė rašinius paskirtom temom ir atsakinėjo į klausimus raštu bei žodžiu. Atliktus darbus įvertino komisija, kurią sudarė šie sendraugiai ateitininkai: dr. Mirga Girniuvienė (Bostono Sendraugių pirmininkė), dr. Andrius Kazlauskas ir p. Rygelis (Bostono Sendraugių valdybos narys).

Jaunuoliai, sėkmingai išlaikę egzaminus ir vienuolyno koplyčioje davę Moksleivių Ateitininkų įžodį: Skaidrys de Sa Pereira, Nomeda Girniūtė, Šarūnas Krukonis, Rasa Stirbytė ir Gina Walat.

Štai jų pasisakymai:

"Inteligentiškumas yra tai, kas atskiria mus nuo gyvulių. Mes suprantame ne tik tai, kas vyksta mūsų gyvenimuose, bet ir tai, kas vyksta kitiems ir kas vyksta kitur pasaulyje. Gyvuliai supranta kas jiems vyksta, bet tikrai nesupranta, kas vyksta kitur ir kitiems. Ir jiems nesvarbu. Štai kodėl mes, žmonės, statorne (ir statime ir vis statysim) pilis ir miestus, kuriame valstybes. Tie žmonės, kurie padaro šiuos dalykus, yra tie, kurie atveda žmoniją vieną žingsnį arčiau

Ateitininkų mini-kursas moksleiviams

Nuotraukoje iš kairės į dešinę: Nomeda Girniūtė, Gina Walat, Rasa Stirbytė, Šarūnas Krukonis, Skaidrys de Sa Pereira.

į ateiti". (Šarūnas Krukonis)

"Visapusiškas žmogus yra toks, kuris mąsto apie gyvenimą... Visuomenėje jis padeda kitiems, ieško savęs, protingas, nori vadovauti ir atlieka, ką reikia atlikti." (Nomeda Girniūtė)

"Ateitininkai buvo sukurti, kad kunigai neturėtų vieni kovoti prieš materializmą, kad spraga tarp intelektualų ir kunigų būtų užpildyta. Pasauliečių apaštalavimas tą ir padaro, ir jis svarbesnis šiandien, negu bet kada, nes be jo katalikiškumas būtų prarastas visiems žmonėms." (Rasa Stirbytė)

"Norint išlaikyti lietuvių, reikia duoti savo lietuviškumui pirmenybę. Yra žmonių pasaulyje, kurie turi šimtą procentų lietuvišką kraują gyslose, bet netaikosi lietuviams. Taip pat yra žmonių, kurie turi mažą procentą lietuviško kraujo ir laiko save lietuviams. Mano gyslose yra ir brazilio kraujo, ir lietuviško kraujo. Aš turiu save laikyti

ti brazilu ir lietuviu. Tai yra todėl, kad turiu labai tautišką tėvą, kuris laiko save pirmą vietą brazilu, o antroje vietoje amerikonu. Mano mama taip pat laiko save antroje vietoje amerikone, o pirmą vietą ji save laiko lietuve. Aš turėjau išmokti lietuvių kalbą, taip pat ir portugalų kalbą. Mano vardas yra penkiasdešimt procentų lietuviškas ir penkiasdešimt procentų braziliškas. Bet aš galiu tikrai sakyti, kad dalyvauju daugiau lietuvių bendruomenėje, negu brazilų. Aš dalyvauju lietuvių tautinių šokių grupėje, taip pat ir lietuviškoje stovyklose. Mes švenčiame Kūčias kasmet..." (Skaidrys de Sa Pereira)

"Bostono lietuvių jaunimas, mano nuomone, yra ir stiprus, bet taip pat silpnas. Tačiau aš tikiu, kad, kai mes užaugsim, mes suprasime, kaip svarbi yra mūsų tautybė... Aš pažįstu žmones, kurie nėra lietuvi, bet labai nori išmokti apie Lietuvą, kalbėti lietuviškai ir būti dalis lietuvių bendruomenės, nes ji atrodo kaip šeima... Kai mes užaugsim, ir mes matysime, kaip vertingas yra lietuviškumas. Aš turiu brangius prisiminimus iš vaikystės. Norėčiau, kad mano vaikai turėtų panašius prisiminimus." (Gina Walat)

Ateitininkai sendraugiai sveikina jaunuolius, naujai įstojusius į Moksleivių Ateitininkų Sąjungą, ir linki jiems veikti siekiant visa atnaujinti Kristuje.

Mirga Girniuvienė

5 tūkst. tonų mėsos - Maskvai

(atkelta iš 6 psl.)

Rusijos valstybinei unitarinei įmonei "Mosprodkontrakt" šiais metais bus parduota 5 tūkst. tonų galvijienos.

Lietuvos mėsos perdirbimo įmonės šaldytuvuose dabar turi apie 3,6 tūkst. tonų galvijienos. Iki metų pabaigos žemdirbiai numato parduoti dar apie 27 tūkst. tonų mėsos. Beje, parduoti Lietuvoje išaugintų galvijų mėsą užsienio rinkose kasmet darosi vis sudėtingiau, nes kitų šalių siūloma produkcija yra gerokai pigesnė.

ELTA

DARBININKUI paremti aukojo:

DARBININKO skaitytojai, atsiuntę prenumeratą, prisidėję aukomis laikraščius stiprinti ir atsiųgę už įvairius patamavimus ar metinį kalendorių:

Po 40 dol.: Kun. Albinas Janiūnas, Cambridge, MA.

Po 30 dol.: Roma Kallard, NYC, NY.

Po 25 dol.: St. Vaškys, St. Pete Beach, FL; E. Pavelites, Brooklyn, NY.

Po 20 dol.: Vl. Petkevicius, Bantam, CT; Stella Marcinauskis, Shelton, CT; Kazimiera Kulisauskas, Waterbury, CT; Kun. Paul Sabulis, Waterbury, CT; A. Sa-

mušis, Pembroke Pines, FL; L. Tornau, Chicago, IL; P. Bernotas, Wayland, MA; Valerie A. Kennedy, Atco, NJ; Maria Darley, Colonia, NJ; St. Griežė-Jurgelevičius, Dudley, MA; St. Skripkus, Kearny, NJ; W. Barkauskas, Pt. Pleasant, NJ; R. Hartvigas, Amsterdam, NY; A. Lingis, Great Neck, NY; Dr. Giedrė Kumpikas, Jamaica, NY; M. Slavinskis, New Hyde Park, NY; A. Maculaitis, Valley Stream, NY; Lily Pocius, Richmond Hill, NY.

Po 15 dol.: Ig. Simonaitis, Thompson, CT; Lucia Alinskas, Clifton, NJ.

Po 10 dol.: Jean Lauce, Hot Springs, AR; K. Januta, Los Angeles, CA; F. J. Rajeckas, Waterford, CT; Gertrude M. Shatas, Sunny Hills, FL; A. Deikis, Palm Beach, FL; Marcela Aras, St. Pete Beach, FL; Elena Okas, Baltimore, MD; M. Korsack, Nashua, NH; Olga Bugenis, Blairstown, NJ; J. Chapulis, Bricktown, NJ; F. V. Bareišis, Lakewood, NJ; Marija Iskeliunas, Paterson, NJ; Liucija

Jankauskaitė, Brooklyn, NY; Stephanie Baroniunas, New Hyde Park, NY; Stasė Marcinkevicius, Queensbury, NY; F. Kubilius, Poughkeepsie, NY; Vitalija Šližienė, Wodhaven, NY; Kun. Adam Papšys, Westerly, RI; S. Malinauskas, Easton, PA; Al Cepulis, Philadelphia, PA.

Po 5 dol.: Br. Papsys, Los Angeles, CA; Vyda Adams, Brookfield, CT; Sofija Domeika, Fairfield, CT; Beatrice Jursch, Fairfield, CT; Natalie Sakalauskas, Enfield, CT; S. Marcavage, Milford, CT; Regina Duoba, Juno Beach, FL; A. Grabauskas, St. Pete Beach, FL; A. Buivydas, Marlborough, MA; Janina Ambraziejus, No. Falmouth, MA; D. Liutkevicius, Norwood, MA; Sadie Balciunas, Rockland, MA; Regina Alkevicius, Lincoln Pk., MI; Mary Tamulis, Keene, NH; B. Kohanskis, Flemington, NJ; Ona Savokaitis, No. Brunswick, NJ; V. Žilinskas, Brooklyn, NY; St. Ilgūnas, Rochester, NY; G. Vidmantas, Rochester, NY; V. Morku-

Dr. Kazio Martinkaus (1953 - 1984) pomirtinis stipendijos fondas

A. a. biochemijos dr. Kazio Martinkaus (1953 - 1984) prisiminimui, 1985 m. jo tėvai, sesuo ir artimieji draugai įsteigė stipendijos fondą, kuriuo gali pasinaudoti visi laisvojo pasaulio lietuviai studentai, bebaigia bakalaurą arba siekiantys magistro ar doktorato laipsnį iš tikslųjų mokslų (biologijos, chemijos, biochemijos), o ypač onkologijos srityje.

Stipendijos fondo komisija, apsvačiusi gautus stipendijų prašymus, nutarė 1997 m. 1,000 dol. stipendiją skirti Daivai Janulytei iš Kauno, kuri tiria skrandžio onkologinius susirgimus.

Kas domėtusi gauti stipendiją ateinančiais metais, prašome kreiptis: Kristina Martinkutė. Dr. Kazys Martinkus Memorial Scholarship Fund, 7120 S. Richmond, Chicago, IL 60629, USA.

JAV LB KULTŪROS TARYBOS SPAUDOS VAJUS Papiginta metinė prenumerata naujiems skaitytojams

DARBININKAS \$25 (vietoje \$30)

341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207

DIRVA \$25 (vietoje \$35)

P. O. Box 19191 Cleveland, OH 44119

DRAUGAS \$60 (vietoje \$95)

4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

EGLUTĖ \$10 (vietoje \$15)

13648 Kickapoo Trail, Lockport, IL 60441

BRIDGES \$15 (vietoje \$18)

dviems metams - \$25

LAC, Inc. Treasurer, 1927 W. Boulevard

Racine, WI 53403

LIETUVIŲ BALSAS \$20 (vietoje \$30)

2624 W. 71st St., Chicago, IL 60629

PASAULIO LIETUVIS \$10 (vietoje \$20)

6428 Ridge Rd., Clarendon Hills, IL 60514

LITUANUS \$8 (vietoje \$10)

6621 S. Troy St., Chicago, IL 60629

SPAUDA - GERIAUSIA KALĖDŲ DOVANA
KAIMYNUI, STUDENTUI, JAUNAI ŠEIMAI

A. + A.

WILLIAM S. OGDEN

mirus, nuširdžiausią užuojautą reiškiamė žmonai Marijonai Dimšaitėi - Ogden ir šeimai, netekus mylimo vyro, tėvo ir senelio.

Petrė ir Jonas Kardokai

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

E-mail: jkeleras@aol.com

Redakcija ..... (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. .... (718) 827-1351

Spaustuė ..... (718) 827-1350
Vienuošas ..... (718) 235-5962
Vyskupas ..... (718) 827-7932
Salė (kor.) ..... (718) 827-9645
Salės adm. .... (718) 235-8386

Lietuvos Nepriklausomybės Sukaktuvinis 80-ties metų Vasario 16-sios minėjimas New Yorke įvyks sekmadienį, 1998 metų vasario 15 d. Prasidės 11:15 val. lietuviškomis mišiomis Viešpaties Atsimainymo par. bažnyčioje Maspeth. Tolimesnė programa, kuri bus paskelbta vėliau, vyks Kultūros Židinio didžiojoje salėje, pradžia 3 val. popiet. Minėjimą, kaip įprasta, rengia trys organizacijos: Amerikos Lietuvių Taryba - ALTA, Lietuvių Bendruomenės NY apygarda ir Tautos Fondas.

Kun. Adolfas Gradeck, ilgalais lietuvių Šv. Kazimiero parapijos klebonas New Haven, CT, mirė š. m. lapkričio 10 d., sulaukęs 94 metų amžiaus. Palaidotas lapkričio 15 d. iš Šv. Andriejaus par. bažnyčios New Britain, CT.

Vitalis Žukauskas, gimęs 1919 m., dramos aktorius, humoristas, staiga mirė savo namuose Woodhaven, NY, š. m. lapkričio 15 d. anksčiau ryto. Daugiau apie velionį bus sekančiame "Darbininko" numeryje.

Kalakutų Dienos šokius š. m. lapkričio 28 d., penktadienį, rengia NY Lietuvių Atletų Klubas. Žiūr. skelbimą šio psl. apačioje.

A. a. Dr. Halinos Montvilienės šviesiam prisiminimui Marina ir Zigmas Raulinaičiai skiria 50 dol. auką Kultūros Židiniui paremti.

Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos Antrojo Komiteto posėdyje š. m. spalio 30-31 dienomis New Yorke dalyvavo LR Statybos ir Urbanistikos ministerijos Užsienio ryšių skyriaus viršininkas Rimvydas Pranaitis. Posėdžių metu buvo svarstoma, kaip įgyvendinamas JT Konferencijos veiksmų planas žmonių gyvenviečių klausimais. Svečias perskaitė pranešimą, kuriame pabrėžė, kad Lietuvos Respublika visapusiškai priitaria Stambulo Deklaracijai ir Globaliniam veiksmų planui, apibendrinančiam, kaip Lietuvoje pasikeitė būsio politika, kai buvo sudarytos visos teisinės, ekonominės ir socialinės sąlygos, priklausančios būsio sektoriuje.

Linksmą kaukių maskaradą Halloween proga lapkričio 8 d. surengė LB "Versmės" apylinkė. Baliai įvyko "Daniela" restorane Ridgewood, NY. Dalyvavo apie 100 žmonių, dauguma jų buvo su kaukėmis ir kostiumais. Organizatorių nuomone, vakaras praėjo sėkmingai. LB "Versmės" apylinkėi dabar vadovauja Jurgita Vaitkienė.

Kalėdų ir Naujųjų Metų švenčių proga, kaip ir anksčiau, skaitytojai yra kviečiami sveikinti draugus ir artimuosius per Darbininką. Jūsų sveikinimas tokiu būdu iš karto pasieks didesnę sveikinamųjų skaičių, o jūs sutaupysite laiko ir pinigų, kuriuos išleistumėte pirkdami atvirukus, rašydami, siųsdami. Nelaukite paskutinės prieškalėdinės savaitės, o atsiųskite savo sveikinimus jau dabar. Prieškalėdinis Darbininko numeris išeis gruodžio 12 d., (jis paruošiamas savaitę anksčiau), nes vėlesnis numeris - gruodžio 19 d. nepasiekia iki Kalėdų visų skaitytojų, ypač tolimesnėse vietovėse. Už pridedamą auką spaudai stiprinti iš anksto dėkojame.

AMŽINYBĖN IŠKELIAVUS

Olga Zwikis, gimusi 1907-tais metais Vokietijoje, gyvenusi Richmond Hill, N. Y., mirė Parkway ligoninėje š. m. spalio 22 d. Buvo pašarvota Shalins laidočių koplyčioje. Atsisveikinimas buvo spalio 24 d. Šeštadienį - spalio 25 d., po trumpų apeigų laidojimo koplyčioje, kurias pravėdė kunigas Krauzė iš Šv. Povilo bažnyčios (Richmond Hill), buvo palaidota Cypress Hills kapinėse.

Nuliūdime liko dvi dukros ir du sūnūs su šeimomis, šeši anūkai, dvi proanūkės ir kiti giminės.

Vienas anūkas, inž. Juozas Milukas, yra New Yorko Atletų klubo pirmininkas.

A. a. Olgos Zwikis atminimui Lietuvių Katalikų Religinei Šalpai aukojo: po 100 dol.: E. ir V. Remėzai, S. ir M. Remėzai; po 25 dol.: N. ir N. Angeliadis, S. Dayton, V. ir A. Jankauskai, R. ir H. Lofrese, V. ir L. Milukai; po 10 dol.: O. Barauskienė, A. Sabalienė, M. Shalins, M. Strazdis. LKRS nuoširdžiai dėkoja aukotojams ir reiškia gilia užuojautą šeimai.

JAV LB Bostono apygardos laiškas DARBININKUI:

*Gerbiamieji,
Bostono apygardos vardu siunčiame nors ir kuklią dovanėlę, bet linkime sėkmės Jūsų lietuviško darbo veikloje.*

(pas.) Česlovas Mickūnas,
LB Bostono apyg. pirm.
Jonas Čereška,
LB Bostono apyg. išdininkas.
Nuoširdžiai dėkojame.

Marija Gečienė, Toronto, Ont., Canada, apmokėjo prenumeratą su 100 dol. čekiu. Nuoširdžiai dėkojame.

Maironio mokyklos mokiniai su mokytojais

Kviečia Maironio Lituanistinė mokykla

Gražus rudens šeštadienis. Į Kultūros Židinį susirenka vaikai. Jie lanko New Yorko Maironio Lituanistinę mokyklą, nes nori išmokti lietuviškai, arba nepamiršti gimtosios kalbos.

Šiame mokslo metais prasidėjo rugsėjo 28 dieną. Susirinko vaikai, per vasarą pasiilę lietuviškos mokyklos draugų. Tėveliai ir mokytojos dalijosi mintimis ir planais naujiems mokslo metams. 15 mokinių pasiskirstė į 4 klases. Darželyje vaikus moko Ramūnė Pliūrienė. Pirmokai dirba su mokytoja Audre Lukoševičiute. 2-3 klases mokinius moko Gina Bitinaitienė. Su 4 klases mokiniams dirba mokytoja Dana Norvilienė. Ryte nuo 9:30 val. iki 11 val. vyksta pamokos: vaikai rašo, skaito, skaičiuoja, kalba lietuviškai. Taip pat piešia, karo, klijuoja - sukuria įdomių ir gražių darbų. 11 val. - pietų pertrauka. Nuo 12 iki 1 val. vaikai dainuoja ir žaidžia lietuviškus žaidimus. Planuojame ir sporto (fizinio lavinimo) pamoką. Laikas mokykloje prabėga greitai ir turiningai. Mokiniai išmoka

lietuvių kalbos ir rašto, išgirsta Lietuvos istoriją, susipažįsta su lietuviškomis tradicijomis ir papročiais.

Spalio 4 d., po pamokų, įvyko mokinių tėvų ir mokytojų susirinkimas. Jame dalyvavo ir Queens apylinkės pirmininkė Ramutė Česnavičienė bei JAV Lietuvių Bendruomenės NY apygardos pirmininkas Kęstutis Bilelis. Buvo aptarti mokyklos planai iki pat birželio mėn. Nuspręsta paruošti vaikų programėlę Skautų Kūčioms. Susirinkime buvo išrinktas tėvų komitetas. Jį sudaro: 1. Valdonė Gaubienė, 2. Ramūnė Pliūrienė, 3. Rimvydas Glinskis, 4. Mindaugas Blaudžiūnas, 5. Jonas Kunca. Visiems bendradarbiaujant, tikimės gerų ir prasmingų mokslo metų. Kviečiame visus - mažesnius ir didesnius mokyklinio amžiaus vaikus, norinčius išmokti lietuvių kalbos ir rašto, atvykti į Kultūros Židinį veikiančią NY Maironio Lituanistinę mokyklą kiekvieną šeštadienį, 9:30 v. r. - 1 v. p.p.

Visais klausimais apie mokyklą prašome skambinti mokyklos vedėjai Audrei Lukoševičiutei - 718 849-6083, Valdonei Gaubienei - 718 464-8580, Ramūnei Pliūrienei - 718 850-3576.

Štai ką apie lietuvišką mokyklą sako jos mokiniai:

Gediminas: "Į mokyklą važiuoju, kad man smagu, kad sutinku draugus".

Emilija Gaubaitė: "Man įdomu išmokti gerai ir gražiai rašyti lietuviškai".

Ieva: "Turiu išmokti lietuviškai".

Tomas ir Simas: "Man reikia išmokti kalbėti lietuviškai".

Emilija Bitinaitytė: "Lankau mokyklą, nes galiu pasikalbėti su lietuviomis ir man patinka mokytoja".

Dovilas: "Noriu išmokti lietuviškai skaityti ir rašyti".

Ingis: "Nes man patinka mokytoja ir turiu daug draugų".

Dalytė: "Man patinka skaityti knygas".

Vainius ir Dainius: "Man patinka spalvinti ir žaisti "traukinį".

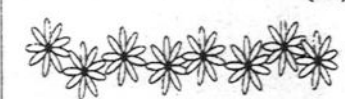
SKELBIMAI

Butai pensininkams, modernūs, erdvūs, savarankiškai tvarkytis, gražioje aplinkoje, Marijos Nekalto Prasidėjimo seserų priežiūroje. Pasinaudokite šia proga, kreipkitės: Villa Maria, P. O. Box 155, Thompson, CT, 06277 (sk.)

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Tel: (516) 377-1401. (sk.)

Lietuvis, lauko priežiūros darbu (landscaping/maintenance) bendrovės savininkas, Washington, DC, ieško darbininko, kuris galėtų atlikti nedidelius lauko priežiūros darbus (ne daugiau kaip 5 valandas i savaitę). Mokestis už "landscaping" \$5.50. Galima dirbti 12 valandų. Suteikiamas pigus butas - 130 dol. mėnesiui. Kreiptis tel.: (202) 244-2373. (sk.)

Vilhelmo Čepinskio CD ir kasetes galima įsigyti siunčiant čekį (15 dol. CD; 12 dol. kasetę) į Violin Classics, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11477. V. Čepinskis groja Paganini Antra Concerto, Sibelius Concerto Smuikui ir Fortepijonui ir Sarasate "Carmen" Fantaziją su Lietuvos Nacionalinės Filharmonijos orkestru, diriguoju J. Domarkui. (sk.)

"Lietuvos aidas", patriotinės minties, plačios informacijos dienraštis, daugiausiai skaitomas išeivijos lietuvių, dėl daugiau kaip dvigubai pabrangusio pašto, buvo priverstas pakelti metinę oro pašto prenumeratą iki \$130 nuo 1994 m. rugpjūčio 1 d. Čekį \$130 rašyti "Lietuvos aidas" vardu ir siųsti JAV igaliojiniui adresu: Bronius Juodelis, 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514. Tel. 630 986-1613.

RYTŲ IR VIDURIO EUROPOJE

ATSIRANDA DAUGYBĖ PUIKIŲ VERSLO GALIMYBIŲ ĮSKAITANT KAIP TEN NUOYKTI

Moskva, S. Peterburgas, Kijevs, Lvovas, Minskas, Ryga, Vilnius, Praha, Sofija, Viena, Budapeštas

LOT mažiausias verslininkų klasės bilietų kainos Rytų ir Vidurio Europoje yra.

\$2550*

15 Niujorko (JFK) ir Miuncheno

\$2750*

15 Chicago (MDW)

Šie pasiūlymai taip pat galioja Niujorko, Atėnų, Amsterdamo, Helsinkio ir Stambulo.

LOT

Del išsamesnės informacijos skambinkite savo kelionių agentui ar 1-800-223-0593. Kompiuteriu kreipkitės | http://www.lot.com

Rytų ir Vidurio Europoje verslas niekad nebuvo geresnėje būklėje, nes dabar

LOT siūlo mažiausias verslininkų klasės skrydžio bilietų kainas iš 65 dažnai

naudojamų oro uostų Jungtinėse Valstijose | 11 miestų Rytinėje ir Centrinėje

Europoje. Įskaitant pusę kainos už visus verslininkų klasės bilietus | vieną pusę.

Jūs taip pat rasite specialius pasiūlymus dažnai skraidantiems LOT lėktuvais.

Bilieto kainos gali būti pilnai sugrąžinamos, galioja taip pat ir kitos nuolaidos.

Taigi pasinaudokite LOT naujomis verslininkų klasės kainomis šiandien, nes

gavus tokius pasiūlymus, Jums neapsimoka skristi bet kokia kita oro linija.

*Yra ir atvejai iš Niujorko, Miuncheno ir Chicago, neįskaitant Moskvos, Galioja 10000 per Londoną, Galioja taip pat ir kitos nuolaidos. Pridedamos pridėtinės išmokos, išvykimo ar oro uosto mokesčiai.

THE AIRLINE OF POLAND

N. Y. Lietuvių Atletų Klubas

rengia

Kalakutų Dienos šokius

š. m. lapkričio 28 d., penktadienį, Kultūros Židinio mažojoje salėje, 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY.

Įėjimo auką penki doleriai.

Bus proga smagiai pašokti, pabendrauti ir skaniai atsigalvinti.

Pradžia 8 val. vak. Visi maloniai kviečiami.

Siuntiniai į Lietuvą laivu arba oru. Pinigai pervedami doleriais per 2 - 5 dienas.

Maisto siuntiniai:

šventinis \$39.;

50 svarų įvairaus maisto siuntinys už \$98.

TRANSPAK,
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629
tel. (773) 838-1050.